

Poštnina plačana pri pošti
8350 Dolenjske Toplice

Glasilo Občine
Dolenjske Toplice

številka

198

december 2015

letnik 17/12

↓ iz vsebine

Redka poseljenost je največji izziv	4
Tretja obletnica Rastoče knjige DT	6
Minil je 10. TTT	11

↓ beseda uredništva

Leto 2015 je spisalo svoj zadnji list, jutri pa bomo že obrnili prvega v novi knjigi z naslovom Leto 2016. To bo imelo dan več, saj je prestopno, kako ga bomo izkoristili pa vsak ve zase. Prav tako, ali je pametno imeti vsak trenutek načrtovan ali se prepustiti toku življenja in užiti njegova presenečenja. Ali pa vsakega po malo. Zagotovo bo polno različnih doživetij, dogodkov in dosežkov, ki jih bo odsevala tudi vsebina Vrelca. Ta bo v letu 2016 postal polnoleten, februarja pa bo izšla že 200. številka tega občinskega glasila.

↓ nagradno vprašanje

V prejšnji številki Vrelca smo bralce in bralke spraševali: Priporočena garderoba za silvestrovanje v Wellness centru Balnea je: a. svečana večerna obleka, b. kopalka. Pravilen odgovor je b. Dve vstopnici za kopanje v Wellness centru Balnea pa prejme **Mitja Križ, Občice 8A, 8350 Dolenjske Toplice**. Novo nagradno vprašanje se glasi: **Topliški krofi so pečeni: a. v oljčnem olju, b. v palmovem olju?** Odgovore do 15. januarja 2015 pošljite na naslov: Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice, s pripisom za Glasilo – nagradno vprašanje. Odgovoru obvezno pripišite tudi davčno številko, sicer nagrade ne bo možno izročiti. Nagradenec(ka) bo objavljen(a) v naslednji številki.

Nagrada: 2x vstop v bazene v Wellness centru Balnea v Dolenjskih Toplicah. Nagrado poklanjajo Terme Dolenjske Toplice.

➔ **naslovnica:** Praznične Dolenjske Toplice
Foto: Alenka Peterlin

↓ kolofon

Glasilo izdaja Občina Dolenjske Toplice
Uredniški odbor: Mojca Kren, odgovorna urednica, uredniki Rosana Dular, Helena Kulovec, Primož Primec in Janez Šafar.
Priprava za tisk in tisk: Birografika BORI d. o. o.
Naklada: 1400 izvodov
Glasilo Občine Dolenjske Toplice je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 250.
Glasilo dostopno tudi na www.dolenjske-toplice.si.
Obvestilo uredniškega odbora: Zadnji rok za oddajo člankov je 18. v mesecu. Prispevke lahko oddate na spletnem portalu: mojaobcina.si/dolenjske-toplice, si oziroma jih izjemoma pošljete na elektronski naslov: glasilo.dolenjske-toplice@gmail.com. Za prispevke, ki bodo na gornja naslova prispeli kasneje, uredništvo ne more jamčiti, da bodo objavljeni v tekočem izvodu glasila.
Uredništvo si pridržuje pravico do preoblikovanja besedil v vsebinsko in oblikovno primerne članke.

Ureditev in asfaltiranje cest v letu 2015

DANIEL KRIVEC, občinska uprava

Občina Dolenjske Toplice je iz sredstev koncesijske dajatve za leto 2014 za posekan in prodan les iz gozdov, ki se nahajajo na območju občine Dolenjske Toplice, prejela dobrih 186 tisoč evrov koncesnin. Skladno z veljavno zakonodajo jih je do ene tretjine namenila za vzdrževanje gozdnih cest in varstvo gozdov, razliko pa za investicijsko vzdrževanje ostalih občinskih javnih cest.

Občina je v ta namen objavila javni razpis za izbiro izvajalca del, na katerem sta bila kot najugodnejša izbrana dva ponudnika, in sicer za izvedbo del na gozdnih cestah Gozdno gospodarstvo Novo mesto, za dela na ostalih občinskih cestah pa novomeški CGP.

V sklopu vlaganj v gozdne ceste so bili urejeni odseki:

Podhosta–Jurjev križ, Baza 20–Smrečnik in Komarna vas–Štale–Žaga Rog.

Izvedena so bila še investicijska vzdrževalna dela na učni poti Rožek v Podturnu, občina pa je kupila tudi nekaj nove gozdne prometne signalizacije. Skupna vrednost vseh del je znašala dobrih 53 tisoč evrov. Preostala sredstva iz naslova koncesnin je občina namenila za asfaltiranje nekaj odsekov občinskih cest v skupni dolžini približno 1,5 km, in sicer na naslednjih lokacijah:

Meniška vas (povezava), Podhosta (pri vaški lipi), Gorenje Polje (povezava Gabrje pri Soteski), Cviblje (Lipov gaj), Dobindol, Verdun, Pleš in Obrh.

Občina je v sklopu naložb nabavila tudi štiri preventivne radarske merilnike hitrosti, ki bodo nameščeni na nevarnih odsekih lokalnih cest - na Pionirski cesti v smeri osnovne šole ter v Meniški vasi in na Dolenjih Sušicah.

Uredili cesto Lipov gaj

MOJCA KREN
MOJCA ŽNIDARŠIČ, Dolenjski list

Na Cvibljah je občina uredila cesto Lipov gaj, 7. decembra pa so jo tudi uradno predali namenu. Gre za 220 metrov dolgo in tri metre široko asfaltno cestišče v vrednosti dobrih 16 tisočakov, ki ga je občina plačala iz občinskega proračuna, je povedal župan **Jože Muhič**. Dodal je še, da je bilo odvodnjavanje izvedeno s povozno asfaltno muldo v dolžini 100 metrov in cevni prepustom, vključno z vtočnim peskolovnim jaškom. Dela je izvedel novomeški CGP.

▶ Trak sta županu pomagala prerezati Albin in Anica Novak.

INTERVJU Z ŽUPANOM

Šola poka po šivih, kje iskati denar za ustrežnejše pogoje?

MOJCA KREN

Leto 2015 je pri koncu, zato smo župana v tokratni številki Vrelca povprašali o tem, kakšno je bilo leto, kaj je zaznamovalo življenje občanov in še čem.

Smo pred koncem leta 2015. Kaj je najbolj zaznamovalo življenje v občini v tem letu?

Da je življenje tudi letos teklo po ustaljenih tirnicah, smo morali vložiti in še vlagamo veliko naporov. Pretresov na srečo ni bilo. Vesel pa sem, da smo po prvih precej nerodnih sejah občinskega sveta s svetniki našli skupen jezik in sedaj poteka komunikacija med njimi in občinsko upravo zelo korektno.

Moram poudariti, da smo bili prisiljeni prihraniti zajeten kupček denarja!

Katere so bile ključne naložbe, ki so izboljšale življenje občanov?

Ključna naložba je suhokranjski vodovod. O tem smo že veliko pisali in govorili, pogodbe z državo še vedno nimamo, pač pa vsa zagotovila, da bo takoj po novem letu. Letos smo tudi uredili eno enoto vrtca, prek 180 tisoč evrov pa smo porabili za vzdrževanje in obnove občinskih cest in javnih poti. Zgradili smo preostali krak kanalizacije na Selih, sprejeli OPPN Meniški stelniki in pripravili še nekaj projektne dokumentacije za nadaljnje naložbe. Če nam kdo očita, da smo storili premalo, moram poudariti, da smo bili prisiljeni prihraniti zajeten kupček denarja, da bomo v naslednjih letih lahko kolikor toliko tekoče financirali izgradnjo suhokranjskega vodovoda.

Katerih naložb pa vam v letu 2015 ni uspelo uresničiti in zakaj?

Nekako štrli izpadla izgradnja čistilne naprave, za katero pa sploh ni izšel noben primeren državni ali evropski razpis in je zato tudi nismo uvrstili v načrt razvojnih programov. Zamaknila se je tudi sanacija ogrevanja KKC, ker moramo pridobiti gradbeno dovoljenje, česar pa v začetku postopka nismo predvideli. Vse drugo je šlo pa več ali manj po načrtu.

Nekako štrli izpadla izgradnja čistilne naprave!

Kdaj pa lahko občani računajo nanje?

Glede izgradnje oziroma dogradnje čistilne naprave bo potreben še en temeljit razmislek. V pripravi je nova zakonodaja, ki bo nekoliko omilila določbe glede ravnanja z odpadki. To pomeni, da bomo najbrž lahko tudi na področjih tako imenovanih aglomeracij imeli nepretočne greznice ali male čistilne naprave. S tem bi se do sedaj znani stroški izgradnje kanalizacijskih sistemov za občinski proračun zmanjšali na eno tretjino, za občane pa bi ostali na enaki ravni kot doslej. Tako tudi ne bi potrebovali tako velike ČN, pač pa bi jo le malo povečali. Zato je morda celo dobro, da nismo še začeli z gradnjo in v tem trenutku ne znam povedati, kdaj in kakšna sploh bo. Sanacije ogrevanja KKC pa občani tako ali tako ne bodo čutili, jo bomo pa izvedli do naslednje kurilne sezone.

Na novembrski seji ste med vprašanji in pobudami izpostavili težavo zaradi parkiranja na Sokolski ulici. Kje občina vidi rešitev?

Po strokovnih merilih sta možni na tej ulici zgolj dve parkirni mesti, na točno določeni lokaciji. Ugotovitve strokovnjaka smo predstavili občinskemu svetu in se bomo po njegovih napotkih tudi ravnali.

Ne vidim realne možnosti, da bi bilo to prej kot v štirih letih!

V zadnjem rebalansu je tudi nepričakovan priliv - 130 tisoč evrov od davka na srečo. Dejali ste, da ga boste namenili zagotavljanju tekoče likvidnosti pri financiranju suhokranjskega vodovoda. Lahko občanom podrobneje pojasnite, kaj to pomeni?

Zelo preprosto! Financiranje projektov, ki jih finančno podpirata Evropa in država, poteka tako, da občina najprej v pogodbenem roku plača račun izvajalcu za dobro opravljeno delo, nato pa zahteva od države povračilo v odstotku in roku, ki sta določena s pogodbo o sofinanciranju. Za vmesni čas, to je okoli 80 dni, pa mora sredstva založiti občina. Kot že rečeno, smo bili letos zato zelo varčni, da ne rečem skopi, in privarčevali za ta namen skoraj dovolj velik kupček. S tistimi 130 tisoč evri pa kaže, da imamo sredstev za leto 2016 dovolj.

Že nekaj časa se govori o morebitni novi lokaciji knjižnice. Različic je več, katera lokacija je najbolj ustrezna oz. jo boste izbrali?

Trenutno knjižnica povsem dobro posluje v prostorih župnišča, tudi najemnina je dokaj ugodna. Če bomo našli sredstva za splošno obnovo Sitarjeve hiše, vključno z namestitvijo zunanjega dvigala, pa bomo knjižnico premestili tja.

Po strokovnih merilih sta možni na tej ulici zgolj dve parkirni mesti!

Šola poka po šivih, za gradnjo oz. razširitev pa bo potrebnega zelo veliko denarja. Kje boste iskali vire?

Pravi naslov je ministrstvo za znanost, šolstvo in šport. Bdeli bomo tudi nad morebitnimi drugimi možnostmi. Krepko pa bomo morali obremeniti tudi naš proračun.

Kdaj lahko glede na akutnost težave šolarji in zaposleni pričakujejo ustrežnejše pogoje?

Čeprav sem optimist, ne vidim realne možnosti, da bi bilo to prej kot v štirih letih. Zelo verjetno se bomo v tem času še enkrat srečali s problemom pomanjkanja prostora v vrtcu, ki ga bomo morali rešiti v zadovoljstvo staršev, otrok in vzgojiteljev.

Sprejet je bil OPPN Mejniški stelniki, nekateri pa vam očitajo, da boste s tem pozidali kmetijska zemljišča 1. kategorije. Kako jim odgovarjate?

Strah je odveč. Lastnikov zemljišč nihče ne more prisiliti, da bi svoja zemljišča prodali, in jih tudi nihče ne bo silil. Če pa bodo lastnikom morebitni naložbeniki ponudili zanimive cene za odkup, bodo gotovo našli skupen jezik. Poudarjam pa še to, da se v občini dobra kmetijska zemljišča zaraščajo in da dobiti nadomestno zemljišče ne bi smela biti težava.

Pred meseci ste obljubili, da bo do vseh svetih nameščena ograja okoli parka za posipanje pepela, pa je še vedno ni. Zakaj?

Saj ne boste verjeli! Vse proračunske stroške za urejanje pokopališč smo po kraji bakra porabili za sanacijo strehe na topliški mrliški vežici, zato smo morali z naročilom počakati tako dolgo, da bi plačilo ograje in vrat padlo v naslednje leto. Pravi čas smo jo poskusili naročiti, vendar po vsej Sloveniji niso imeli takšne mreže, kakršno bi radi. Zato bo, kljub moji obljubi, ograja počakala do spomladi. Gospe, ki sem ji dal obljubo, sem se opravičil in je bila z mojo razlago čisto zadovoljna. Upam, da so tudi drugi občani.

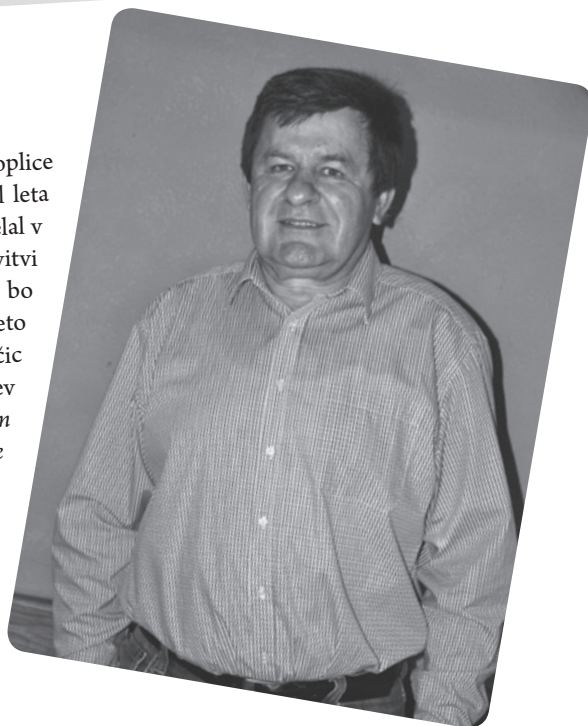
VAŠKA SKUPNOST POD SREBOTNIKOM

Redka poseljenost je največji izziv

MOJCA KREN

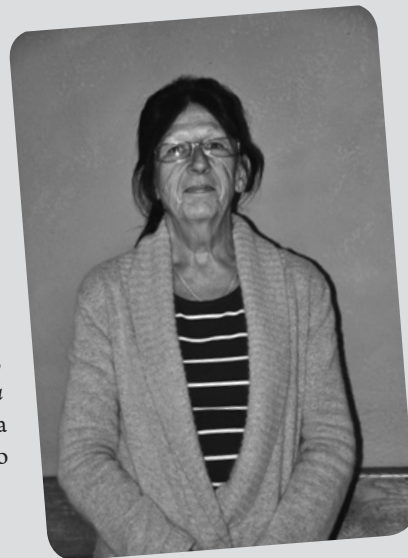
Tokrat predstavljamo še drugo vaško skupnost znotraj občine Dolenjske Toplice. Tudi člani sveta te vaške skupnosti so prepričani, da je biti tako organiziran dobro, saj lahko tako veliko več naredijo za svoje vasi. Za razliko od Kočevskih Poljan, kjer skupnost sestavlja le ta vas, pa so se v Vaško skupnost Pod Srebotnikom povezali v vaseh Občice, Stare Žage, Mali Rigelj in Nova Gora. Vse te vasi na jugu občine so redko poseljene, kar je največji izziv, nam je zaupal predsednik sveta vaške skupnosti. "Želimo pa si, da imajo tudi te vasi na »jugu« tisto, kar imajo večja in bolj strnjena naselja naše občine, to je javno razsvetljavo, urejene šolske poti, skratka komunalno opremljenost," je še dodal. Svet ima pet članov, predstavljamo pa štiri, in sicer po abecednem vrstnem redu.

Predsednik sveta vaške skupnosti **Željko Hohnjec** je v Dolenjske Toplice iz hrvaškega Zagorja kot mlad fantič z željo po učenju gostinstva prišel leta 1974. Po poklicu je sicer diplomirani ekonomist, a je praktično ves čas delal v gostinstvu in turizmu. V vaški skupnosti je že bil dejaven takoj ob ustanovitvi v dveh mandatih, še vedno pa čuti, da lahko kot vaščan prispeva, da bo življenje boljše in lažje. Zaveda se, da je občinska malha za vse zgoraj naštetu premajhna, razdrobljenost pa naložbe še podraži. Vesel je, da so v delu Občic le dobili javno razsvetljavo, urejen je prevoz otrok v šolo, v teku pa ureditev dodatnih komunalnih odtokov. A je pred njimi še veliko izzivov. "Zelo sem vesel, da se naša skupnost pomlajuje, gradi, urejuje. Ob preselitvi v Občice je bilo iz teh vasi le nekaj šoloobveznih otrok, danes pa jih je več deset," je zadovoljen Hohnjec, ki zase pravi, da je optimističen, vedre narave in rad priskoči na pomoč. Prepričan je namreč, da v življenju velja rek dam-dobim. V prostem času se sprošča v naravi, uživa v kinologiji, druženju z domačimi in v povezovanju z drugimi.

Tudi **Beno Kop** je doma iz Občic, po poklicu pa je avtoličar, danes sicer upokojen in se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Ker rad pomaga in je vesel vsakega napredka v vaški skupnosti in občini se je odločil, da kandidira v svet vaške skupnosti. Ve namreč, da je treba v vaseh še veliko postoriti. "Če bo sloga med ljudmi, bo tudi uspeh," je prepričan, prav tako pa tudi, da vaščani najbolje vedo, kaj vasi potrebujejo. Ker so organizirani v skupnost to lažje prenesejo županu, ki potem pove, ali se načrte da izpeljati. Razvoj občine ocenjuje pozitivno, prav razvoj in mir pa se mu zdita najpomembnejša v svetu, v katerem živimo. V življenju se venomer drži načela, da je treba umsko in fizično delati. Na kmetiji mu slednjega res nikoli ne zmanjka, v prostem času, kolikor mu ga sploh ostane, pa se najbolje počuti v družbi žene, hčera in vnukov.

Ivanka Lukeš prihaja iz Ljubljane. Mestni vrvež je nikoli ni prevzel, zato se je leta 1986 odločila, da se za stalno prijavi v Občicah in začne urejati nov dom. Kot trgovka se je odločila, da odpre svojo trgovino, v kateri sta z možem dočkala pokojnino. V vasi so močne podtalne vode, ki jih je najprej začela urejati okrog lastne hiše. A so si sosedje želeli, da bi to uredili širše. Prevzela je pobudo, nabavila material in s skupnimi močmi so začeli urejati cesto in kanale. Ob ustanovitvi občine je videla večjo možnost, da se zadeve širše odpravi. Treba je bilo urediti še propadla (lesena), danes betonska mostička, javno razsvetljava ... Vedno se pojavi kakšna nova potreba, pravi. *"Če se ozrem po drugih občinah, dobim občutek, da naša naredi premalo za širši razvoj. Čeprav imamo že skoraj vsi vodovod, optiko ... ne vem, zakaj ni priseljevanja nove, mlade generacije, ki bi pripomogla k nadaljnjemu razvoju,"* se sprašuje. Zanj je to že tretji mandat v vaški skupnosti, ker pa je prepričana, da na mladih svet stoji, bo naslednjega prepustila njim. Tako bo imela še več časa za njej zelo ljube sprehode s piščko.

V Občicah z možem in sinom živi tudi **Darja Štangelj**. Po poklicu je ekonomska tehničarka - komercialistka, natakarka in vzgojiteljica predšolskih otrok, trenutno pa prijavljena na zavodu za zaposlovanje. V svet jo je predlagala dotedanja predsednica Urška Kop. Sprejela je predlog v upanju, da lahko tudi ona prispeva kaj koristnega za skupnost. *"Cilj vaške skupnosti je sodelovanje vaščanov tako pri raznih delovnih akcijah kot tudi pri kulturnih dejavnostih. Glede na to, da vas ni strnjena, si bom prizadevala, da bi se vaščani družili in predvsem povezali med seboj,"* obljublja. *"Vsi za enega, eden za vse,"* je namreč eno njenih vodil v življenju, saj verjame, da bi se z medsebojnim spoštovanjem in razumevanjem dalo narediti veliko več. Tudi ona se zaveda, da ima občina premalo denarja za vse potrebe, a si želi, da bi aktivnosti čim bolj racionalno in pošteno porazdelila na celotno območje. Smatra namreč, da so bili občani obrobni vasi nekoliko zapostavljeni kar se vlaganje tiče. Kaj pa prosti čas? Zapolnjuje ga s plesom pri Country Koral, pleše tudi kočevsko folkloro, rada riše in izdeluje unikatne izdelke iz različnih materialov, pri katerih ji ne zmanjka idej.

Spoštovane občanke in občani!

Leto 2015 se umika v zgodovino. V občinski kroniki bo ostalo dobro zapisano. Res smo morali v mejah razuma varčevati, da bomo v naslednjem letu lahko s polnim zamahom gradili naš doslej največji projekt, to je suhokranjski vodovod. A poskrbeli smo za vse nujne potrebe naših občanov, financirali delovanje društev, pomagali socialno šibkim, vzdrževali kulturno dediščino in nekaj denarja namenili tudi za to, da smo se vsi skupaj lepo imeli.

V leto 2016 gledam z optimizmom in želim, da se ta razširi tudi na vse vas. Naj se vam uresniči vse lepe želje, bodite zdravi in se potrudite, da boste tako vi kot vaši bližnji čim večkrat nasmejani!

Uso srečo v novem letu 2016 vam voščim!

Vaš župan Jože Muhič

Tretja obletnica Rastoče knjige Dolenjske Toplice

MARIJA ANDREJČIČ, vodja Rastoče knjige Dolenjske Toplice

20. november je praznik slovenskih splošnih knjižnic, v Dolenjskih Toplicah pa praznik Rastoče knjige, po poti katere stopamo že tri leta. V ta namen smo pripravili kar nekaj prireditev tako za učence kot krajanke.

V šoli smo praznovali tretjo obletnico že dan prej. V telovadnici smo na jutranji prireditvi gostili zdaj že topliškega slikarja **Petra Škerla**. Pred tem je bil že gost Bralnic v prvem razredu, ko sta skupaj z **mag. Tilko Jamnik** učencem predstavila knjigo Ostržek bere za bralno značko. To knjigo so letos prejeli za darilo vsi slovenski prvošolci in njihovi učitelji, na naši šoli pa smo jo uvrstili v obvezno šolsko branje. Na prireditvi je slikar narisal Ostržka, ki bere za bralno značko, in močvirnika iz knjige Močvirniki. Obe sliki bosta uokvirjeni nadgradili šolsko Rastočo knjigo.

V Dolenjskih Toplicah pa je bila prireditev 18. novembra. Slavnostna govornica je bila ravnateljica Narodne in univerzitetne knjižnice iz Ljubljane **Martina Rozman Salobir**, ki je svoj govor res namenila Topličanom in Rastoči knjigi, žal pa je bilo v veliki dvorani kulturno kongresnega centra malo obiskovalcev. Po prireditvi je sledila še simbolna nadgradnja topliške Rastoče knjige, saj so njen kip, deklico Topličanko, v predverju KKC-ja za dva centimetra simbolno dvignili **Martina Rozman Salobir**, župan **Jože Muhič**, idejni oče Rastoče knjige **dr. Janez Gabrijelčič**, oče šolskih rastočih knjig **Jože Zupan** in soavtor knjige Dolenjske Toplice v odsevu časa **Marko Pršina**.

V sklopu projekta Rastoča knjiga sicer počnemo še vrsto stvari: v šoli beremo periodični tisk, nadgrajujemo lanski zbornik Abeceda mojstrstva, odličnosti in etike, pripravljamo naslovnice za koledar za leto 2017, ki ga bo izdala Občina Dolenjske Toplice, v začetku aprila bomo spet izvedli Andersenov večer, v kraju izvajamo medgeneracijsko branje, v krajevni knjižnici literarne večere z izbranimi gosti, bralno značko za odrasle, 20. aprila, na slovenski dan knjige, bomo izvedli topliško bralno noč, 23. aprila, na svetovni dan knjige, se bomo pridružili evropski bralni noči v Novem mestu in še kaj bi se našlo.

Z ravnateljico **Majo Bobnar** pa sva se 19. novembra udeležili tudi prvega strokovnega posveta ob 15-letnici projekta Rastoča knjiga v Sloveniji, ki je bil v dvorani državnega sveta. Tam sem predstavila naš projekt Rastoča knjiga, ki je s podružnicami res posebnost rastočih knjig v slovenskem prostoru.

▼ Večerna prireditev

Govor ob tretji obletnici Rastoče knjige

MARTINA ROZMAN SALOBIR, direktorica NUK

Spoštovani gospod župan, spoštovana ravnateljica šole, dragi prijatelji in sotrudniki Rastoče knjige, cenjeni krajan in vsi obiskovalci!

Če posadimo cvetlico, jo negujemo in opazujemo njeno rast, nas to napolnjuje z mirom in zadovoljstvom. Čutimo se povezane z naravo, njenim prebujanjem, zorenjem in zatonom. Odzove se naš čut za lepoto in skladnost in imamo občutek, da je vsaj nekaj okrog nas tako, kot mora biti. Primera z živo naravo se nam izriše, ko razmišljamo o rastoči knjigi, in nas napelje na misel, da smo Slovenci posadili tudi knjigo. Že pred stoletji. Ob njej smo zrasli v narod. Na knjigo, besedo in misel smo se opirali, ko je bilo hudo in je grozilo, da nas bo posrkala močnejša in bogatejša kultura. Z literaturo in kulturo smo uspešno tekmovali z velikimi. In prav nič nismo zaostajali: s prvo slovensko slovnico Adama Bohoriča Proste zimske urice smo v letu 1584 Slovenci postali deveti evropski narod z modernim slovničnim opisom svojega jezika. Z gibkostjo svoje besedne moči je Prešeren v slovensko literaturo presadil vse prestižne pesniške oblike evropske literature. Pomembni znanstveni umi, rojeni na današnjem slovenskem ozemlju, so prostor za svoje delovanje našli na univerzah na Dunaju, v Padovi, Pragi in drugje, a zbirka knjig, ki so po burni usodi v preteklosti našle zavetje in dom v današnji Narodni in univerzitetni knjižnici, dokazuje, da naše ozemlje ni bilo nikakršna zatohla provinca, saj so se ohranila vsa pomembna znanstvena dela svojega časa.

Jezik in kultura sta bila veter v jadrih in krmilo, ki sta slovensko barko pripeljala do osamosvojitve in lastne države. Pričakovali smo, da bo ta veliki zgodovinski dosežek prinesel ne le večjo materialno blaginjo za vse, ampak tudi razcvet ustvarjalnosti in pospešeno kulturno rast naroda. Ni se zgodilo, vsaj ne v tolikšni meri, kot smo želeli. Delež sredstev za kulturo v državnem proračunu je počasi, a vztrajno kopnel in knjiga je vse bolj postajala proizvod in predmet trženja, resda dostopna, celo v koticih hipermarketov, pa vse manj dar in vrednota. Vrednota, ki ji zavestno odmerjamo svoj čas, miselni napor in denar.

Zato je bilo treba knjigo ponovno posaditi. Ob prelomu tisočletja, ki so ga različni narodi proslavili z bučnimi praznovanji, obeležili z gradnjami arhitekturnih čudes in postavljanjem mogočnih spomenikov, se je v Sloveniji rodila Rastoča knjiga, ki obnavlja zavezanost vrednotam, kot jih simbolizira knjiga: znanju in odličnosti, ustvarjalnosti in domišljiji, medsebojnemu spoštovanju in povezanosti, jeziku in kulturi. Rastoča knjiga je projekt in simbolna gesta, ki nas vabi, da s spoštovanjem in ponosom gledamo na dosežke duha slovenskega človeka v preteklosti ter smelo in samozavestno načrtujemo prihodnost. Je projekt, ki nas vabi k odločitvi, da postanemo narod rasti.

V 15 letih so rastoče knjige pognale kali v številnih slovenskih krajih, posebej na Dolenjskem. V Dolenjskih Toplicah Rastoča knjiga danes praznuje tretjo obletnico in pognal je njen četrti list. Kraj je tako četrtič potrdil zavezo znanju, rasti in ustvarjalnosti. Rastoča knjige topliške doline povezuje prebivalce in v mladih glavah odpira prostore domišljije, brez katere ni inovativnosti, ter vzgaja občutek za vrednote, ki so temelj prihodnosti s humanim obrazom.

Dovolite mi, da se ob tej priložnosti zahvalim vsem, ki ste svoj čas in entuziazem posvetili prizadevanju, da Rastoča knjiga topliške doline zeleni in raste v mogočno drevo ter z dobrimi mislimi in dejanji povezuje prebivalce.

Brst na tem drevesu je zagotovo tudi znanstvena monografija Dolenjske Toplice v odsevu časa, ki ste jo izdali ob 800-letnici prve omembe Dolenjskih Toplic v zgodovinskih virih. Trdno verjamem, da bo ta imenitna knjiga dodatno okrepila vaš pozitiven odnos do zgodovine in dediščine kraja, zavedanje o njegovem naravnem in kulturnem bogastvu ter spodbudila nadaljnje odkrivanje in raziskovanje o kraju in ljudeh. Ob tem pomembnem dosežku avtorjem in vsem krajanom iskreno čestitam.

Novice novomeške komunale

KOMUNALA NOVO MESTO

Komunala Novo mesto d.o.o. je letos izvedla prek 20 izboljšav na področju poslovanja in področju varovanja okolja. Da so izboljšave res dobre, so nam potrdili tudi zunanji presojevalci, saj smo v novembru uspešno prestali zunanjo presojo, tako sistem kakovosti kot sistem varovanja okolja. Ohranjanje narave in skrb zanj s poudarkom na njenih najvrednejših delih je osrednje poslanstvo našega podjetja. Trudimo se, da bi to razmišljanje osvojili tudi vsi, ki nam zaupajo in v čim večji meri skupaj z nami skrbijo za okolje. Naj izpostavimo le dva ekološko usmerjena projekta: KEMSO in sušenje blata. Želimo pa tudi obvestiti, da smo že v decembru poslali novo, preglednejšo obliko računa.

Kaj je KEMSO?

KEMSO je kartonska embalaža za mleko, sokove in ostala tekoča živila.

Iz česa je sestavljen KEMSO, da v njem tekoča živila ostanejo na varnem, da jih brez težav prevažamo s kamioni iz tovarn do trgovin in v domači hladilnik ... in da je za nas zanimiv kot vir surovine za nove izdelke?

KEMSO najbolj pogosto sestavljajo tri vrste materialov:

- karton (75 %): omogoča obliko in trdnost, proizvajajo ga iz lesne kaše, ki je pridobljena iz predelanega lesa, les za KEMSO pridobivajo iz gozdov, s katerimi se gospodari odgovorno in so certificirani v skladu z najvišjimi standardi,
- polietilen (plastična masa) (20 %): varuje embalažo in izdelek v njej pred vlago povezuje različne plasti v embalaži, polietilen je plastična masa, ki jo proizvajamo iz nafte,
- aluminij (5 %): zelo tanka folija, varuje izdelek pred svetlobo, mikroorganizmi (npr. škodljivimi bakterijami) in zrakom.

Ključna surovina KEMSO je torej celuloza. Iz narave jo dobimo s sekanjem dreves in predelavo lesa. V KEMSO je veliko celuloze, ki jo lahko z ustrezno predelavo pridobimo za ponovno uporabo in na ta način ohranjamo gozdove.

Kaj je zapiranje snovnih tokov ali krožno gospodarstvo?

Zapiranje snovnih tokov ali krožno gospodarstvo je eden osnovnih ciljev gospodarnega in učinkovitega ravnanja z odpadki in odpadnimi materiali. Ima vrsto pozitivnih učinkov: preprečujemo nastajanje odpadkov, manjšamo količine končno odloženih odpadkov in s tem zmanjšujemo obremenitve za okolje, spodbujamo tehnološke izboljšave, spreminjamo potrošniške in proizvodne navade.

Zato je pomembno, da vsak v krogotoku ravnanja z odpadki prispeva svoj delež: podjetja s tem, da razmislijo, ali in kako je mogoče predelati njihove odpadne materiale, gospodinjstva pa z doslednim ločevanjem odpadkov.

Gre za usmerjeno ločevanje, zbiranje in predelovanje KEMSO za pridobivanje surovine za izdelavo novih izdelkov za drugačno uporabo, v našem primeru za higiensko-papirno konfekcijo (papirnati robčki, papirnate brisače in toaletni papir).

Krogotok odpadne KEMSO bomo na novomeškem območju uvedli prvi v Sloveniji!

Sušenje blata

Komunala Novo mesto se med drugim ukvarja z izvajanjem gospodarske javne službe odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda. Dejavnost odvajanja in čiščenja odpadnih voda se zaključí na Centralni čistini napravi Novo mesto. Zmogljivost naprave je 55000 populacijskih enot (PE). Pri čiščenju odpadnih voda nastaja v procesu biološkega čiščenja odpadno blato, ki vsebuje velik delež vode. Odpadno blato z vsebnostjo 1,2 -1,5 % suhe snovi se najprej obdela v procesu dehidracije, kjer se blato zgosti na 22 % suhe snovi. S postopkom sušenja blata se poveča delež suhe snovi na 90 %, kar bistveno zmanjša količino odpadka. Trenutno se izvaja poskusni zagon sušenja blata, in sicer na tračni sušilnici z vročim zrakom temperature 85-90 °C. Toploto, potrebno za segrevanje vode v izmenjevalcih, se pridobiva s sežigom zemeljskega plina v toplotni postaji, ki proizvaja električno energijo. Odpadni zrak iz sušenja blata se očisti na dvostopenjskem pralniku zraka s pomočjo kemikalij in aktivnega oglja.

Nova oblika računa

V Komunalni Novo mesto smo v želji, da uporabnik prejme preglednejšo informacijo o tem, katere storitve plačuje, pripravili nekoliko drugačno, novo obliko računa. Račun vsebuje vse podatke o količini in ceni storitev, ki so uporabniku zaračunane. Storitve so prikazane v stolpcih za posamezno vrsto in v barvnem tisku. Skupen znesek za plačilo je v grafičnem prikazu in z barvnim tiskom prikazan uporabniku tako, da je razvidno, koliko od skupnega zneska za plačilo je namenjenega Komunalni Novo mesto in koliko drugim (CeROD-u, občini in državi), katerih storitve so zaračunane na položnici.

Računa uporabniki ne bodo prejeli v kuvertah, temveč v obliki zgibanke. V spremenjeni obliki so ga prejeli v decembru 2015, za obračunane komunalne storitve za november 2015.

Komunala Novo mesto omogoča tudi prejetje računa v elektronski obliki, in sicer na e-naslov ali transakcijski račun pri banki. Obrazci za ureditev plačevanja prek e-računa so na voljo na spletni strani <https://www.komunala-nm.si>.

Ljudje odprtih rok

BARBARA OZIMEK, sekretarka OZRK Novo mesto

V okviru 22. akcije Ljudje odprtih rok, v kateri predstavljajo humanitarno delovanje posameznikov, skupin in podjetij na različnih področjih, so komisija in bralci revije Ženska do 20. novembra 2015 glasovali za izbor letošnjih dobrotnice/ka, darovalke/ca, izjemne osebnosti in dobrega človeka. 3. decembra so tako v Ljubljani podelili zahvalne listine vsem ljudem odprtih rok, prvim štirim pa še simbol akcije, srebrno priponko - posnetek okrasne zaponke ptice v letu iz 5. stoletja, najdene v Ajdnu nad Potoki, ki je z dovoljenjem Gorenjskega muzeja zaščitni znak akcije Ljudje odprtih rok.

Med dobrotniki je dobil priznanje **Dušan Gorenc** z Gorenjega Gradišča, ki je dolgoletni aktivist Rdečega križa, 120-kratni krvodajalec, prostovoljec leta 2013 v Krki, d. d., kjer je zaposlen kot gasilec. Priznanje kot dobrotnica je dobila tudi **Majda Konvalinka**, ki večji del leta preživi v Dolenjskih Toplicah in jo ljudje zelo dobro poznajo. Letos je praznovala 90 let in še vedno dela dobra dela. V RK Ljubljana je aktivna prostovoljka že več kot 60 let. Pa tudi KORK v Dol. Toplicah rada pomaga. "Vse bogastvo tega sveta ne pomeni nič. Štejejo le ljubezen do ljudi, prijateljstvo in dobrota do tistih, ki to potrebujejo," pravi. Med darovalci sta z Dolenjske priznanje dobila še **Grm Novo mesto** - center biotehnike in turizma ter **Radko Luzar** iz Šentjerneja, darovalka

2015 pa je **Nuša Derenda**.

Zahvalne listine sta podelili **Marta Krpič**, odgovorna urednica Ženske, in **Martina Vuk**, državna sekretarka na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Prireditel sta z glasbo popestrila **Manca Izmajlova** in **Benjamin Izmajlov**, vodila pa jo je **Ida Baš**.

▼ Dušan Gorenc in Majda Konvalinka

Kdo sedi v občinskem svetu?

MOJCA KREN

Zadnji po abecednem vrstnem redu med 12 člani občinskega sveta je Mitja Zupančič. 30-letnik želi narediti kaj za dobrobit občine in za svoj kraj Sotesko, a se ne želi strankarsko opredeljevati. Sovaščanka ga je tako predlagala Franciju Vovku, ki je pred volitvami sestavljal svojo listo, in po nekaj pogovorih z njim se je odločil, da kandidira.

MITJA ZUPANČIČ "Soteščani smo bili v preteklosti preveč apatični!"

Študent geodezije - ravno končuje magisterij po bolonjski stopnji - se karierno vidi v geografskih informacijskih sistemih v povezavi s facility menedžmentom (gre za nekakšno upravljanje z nepremičninami, čeprav pravega prevoda v slovenski jezik ni). Ravno to je tudi tematika njegove magistrske naloge. "Če bom napisal dobro nalogo, si lahko obetam dobro prihodnost," je prepričan, saj facility menedžment potrebuje praktično vsako (večje) podjetje.

"Po eni strani imaš občutek, da bi občina tudi brez občinskega sveta delovala enako, po drugi strani pa sprejemamo zelo odgovorne odločitve, ko dvignemo roko za ali proti ter tako neposredno vplivamo na usmeritve in delovanje občine," opiše vlogo občinskega sveta. Vesel je, ker lahko svetu posreduje določene težave, s katerimi se občani srečujejo in so nato hitreje rešljive, pri večjih zadevah pa ima občutek, da je nemočen. Pri tem navede primer komunale, ko so svetniki dvignili roke za povišanje cene. "Strokovnjaki so nam vse lepo razložili, zakaj tako, a ljudje so ogorčeni in imaš občutek nemoči, če bi se postavil na njihovo stran in glasoval proti," razloži. Sam je moral sicer delo sveta in postopke sprva spoznati, danes pa njegovo delo ocenjuje pozitivno. Prepričan je, da je mešanica izkušenj in mladosti dobra za razvoj občine. "Če mladost, zanos in nove ideje uskladiš z izkušnostjo in preudarnostjo, dobiš srednjo različico, ki ni niti mlada in zaletava niti stara in konzervativna." V svet se je vključil tudi zato, da bi lahko prispeval k napredku na levem bregu Krke, kjer je največja težava vodovod, več bi bilo treba vlagati v soteški grad, okolico. "Občina se tega zaveda, a smo bili tudi Soteščani v preteklosti preveč apatični. Brez naše angažiranosti se ne bo zgodilo nič." Prepričan je tudi, da bi bilo v občini treba več narediti v turizmu. Dolenjske Toplice že imajo infrastrukturo za to, v okoliških vaseh pa jo je treba še vzpostaviti, potencial za razvoj vsekakor je, kar so, pravi, dokazali v Kočevskih Poljanah. Po njih bi se morale zgledovati tudi druge vasi in turizem bi lahko lepo cvetel.

Čeprav je razpet med Ljubljano in Sotesko, še vedno najde čas za različne prostostne dejavnosti. Tako je dejaven pri domačih gasilcih, tako v gasilstvu kot tudi v kulturni sekciji, ki po lanski prvi igri že pripravlja novo, sovaščanom pomaga pri urejanju prog po okoliških hribih za gorsko kolesarstvo, v Ljubljani pa mu prosti čas zapolni naravoslovje - društvu Dinaricum pomaga pri raziskovanju velikih zveri.

Prednovoletni koncert in bazar

MAJA BOBNAR, prof., ravnateljica

Praznični december sta osnovna šola in vrtec popestrila s prednovoletnim bazarjem in koncertom. Na bazarju so učenci prodajali izdelke, ki so jih izdelovali na ustvarjalnih delavnicah in tehničnem dnevu. Različne novoletne dekoracije, izdelki iz lesa, nakit in voščilnice krasijo domove v prazničnem času. Vse to je nastajalo pod mentorstvom učiteljice **Helene Jordan**, ki že vrsto let usmerja in vodi učence pri tej dejavnosti ter išče nove ideje za izdelke.

Na prednovoletnem koncertu so nastopali otroški pevski zbor vrtca Gumbek, otroški in mladinski pevski zbor OŠ Dolenjske Toplice, plesna skupina 1. a razreda, plesni skupini (interesna dejavnost Plesna abeceda Ples). Mentorji **Robert Kohek**, **Katja Gimpelj**, **Miroslava Hrovat**, **Nina Pavlin** ter pianistka **Nina Zajc** so nam pričarali praznično vzdušje, ki ga prinaša december. Predstavila se je tudi otroška igralska skupina Kulturno umetniškega društva Dolenjske Toplice pod vodstvom mentorice **Darje Mrvar** in **mag. Urške Bučar**, ki je z odlomkom iz igre *Izgubljena snežinka* gledalce popeljala v zimski čas. Vsem nastopajočim in mentorjem čestitam za prisrčen nastop in lepe misli, ki nas bodo spremljale v prihajajočem letu.

S prodajo vstopnic smo zbrali 1460 €, ki jih bomo namenili v šolski sklad za pomoč otrokom. Kdor bi še želel nakazati svoje prostovoljne prispevke, to lahko stori na št. računa šolskega sklada: 011006000039502, sklic: 0006-2015.

Hvala vsem, ki so se udeležili koncerta in se združili z nami.

Ranch pod Rogom dosegel viden uspeh v tujini

BOŠTJAN URBANČIČ, Ranch pod Rogom

Naša kmetija Ranch pod Rogom v Kočevskih Poljanah ni tradicionalna slovenska. Ukvarjamo se z rejo in ujahovanjem quarter konjev. V Ameriki so kavbojci že pred leti začeli s selekcijo najboljših konjev in to še vedno traja. V reji je zelo pomembno, da imaš konje z najboljšim rodovnikom.

Vsako leto v avgustu poteka Reining futurity na Dunaju, to je najprestižnejše tekmovanje za konje, stare tri leta. Na domačih tleh se že nekaj let udeležujemo western tekmovanj. Letos smo poskusili še v tujini v najmočnejši konkurenci, kjer sodelujejo najboljši jahači. Dosegli smo 4. mesto ter poželi velik aplavz tudi tistih, ki se že vrsto let udeležujejo takšnih prireditev. Konj pa je kmalu zatem našel novega lastnika.

Da gremo po pravi poti dokazujejo tudi naši konji na rejskih razstavah quarter konjev pod okriljem SIQHA (Slovenska Quarter horse organizacija) in nemške zveze. Leta 2013 je bila naša triletna kobila grand champion, leta 2014 je bila naša dvoletnica najbolje ocenjena, letos pa je naš žrebiček osvojil grand champion z neverjetnih 88 % točk, kar ga uvršča v sam evropski vrh.

Ko so konji tvoja ljubezen in hobi, ni težko po redni službi še delati na kmetiji. A ko vidiš rezultate svojega trdega dela, veš, da delaš prav.

»Potnik,
če prideš na razpotje in zagledaš kažipot
in se moraš odločiti,
naj stopiš na lažjo, že izhujeno pot
ali na težjo, še neizhujeno pot,
katero boš izbral?
Večina ljudi gre po lažji, že domači poti,
dobro znanemu cilju naproti:
celo znano zlo se jim zdi boljše kakor neznano dobro.«
(Boris A. Novak)

V letu 2016 izbirajte zanimive znane ali
neznane poti in naj bodo potovanja po
teh poteh pestra in raznolika.
Srečno 2016!

UREDNIŠKI ODBOR

Nov uredniški odbor

MOJCA KREN

Občinski svet je na 8. redni seji med drugim imenoval nov uredniški odbor občinskega glasila Vrelec. Nova odgovorna urednica prihodnja štiri leta bo **Barbara Barbič**, v uredniškem odboru ostajata **Primož Primec** in **Rosana Dular**, nova člana pa sta **Juš Šenica** in **Jožica Kotar**, ki sta nadomestila **Heleno Kulovec** in **Janeza Šafarja**.

Ob tej priložnosti bi se kot odgovorna urednica rada zahvalila sedanjemu in nekdanjemu županu, občinski upravi, občinskim svetnikom, članom uredniških odborov, društvom in mnogim posameznikom, s katerimi smo skupaj ustvarjali vsebino občinskega glasila. Vsi skupaj smo se v teh osmih letih veliko naučili, se družili na številnih dogodkih in poskrbeli, da je utrip dogajanja v občini dosegel vsakega občana. Iskrena hvala in srečno.

Policija svetuje

JAN ZAVODNIK, vodja policijskega okoliša

V novembru smo policisti PP Dolenjske Toplice na območju občine Dolenjske Toplice obravnavali kazniva dejanja:

- tatvina vodomernega jaska v Dolenjskih Toplicah,
- vlom v stanovanjsko hišo v Podhosti.

V oktobru smo obravnavali eno prometno nesrečo, in sicer je nastala materialna škoda na vozilu, zgodila pa se je na Gorenjem Gradišču. Obravnavali smo nekaj prometnih nesreč z udeležbo divjadi, kjer je nastala materialna škoda na vozilih.

Obveščeni smo bili o dveh kršitvah javnega reda in miru, in sicer so policisti enkrat posredovali na Selih, drugič pa v Soteski. V obeh primerih je kršitelj vpil in vznemirjal svoje bližnje.

December je mesec praznovanj. Na različnih priložnostnih zabavah se rado prekomerno uživa alkohol. V zadnjih letih ugotavljamo, da se v tem času povečajo kazniva dejanja na področju nasilja v družini. Po navadi so žrtve tovrstnih kaznivih dejanj ženske in otroci, ki so priča nasilju in posledice nosijo vse življenje. Raziskave so pokazale, da otroci zaradi nasilja v družini trpijo veliko škodo, zato kasneje potrebujejo pomoč, da travme prebolijo.

Nasilje v družini ima svoje značilnosti: začne se neopazno in prikrito pod različnimi imeni, kot so ljubezen, ljubosumje, vzgoja. Nasilje se vedno stopnjuje in se samo od sebe ne prekine. Vedno pusti, če že ne telesnih, pa duševne posledice, ki so toliko hujše, kolikor intenzivnejše je bilo nasilje in dlje, kot je trajalo. Značilnosti nasilja so tudi nemoč žrtve, strah pred povzročiteljem nasilja in strah, da bo nasilje dobilo še hujšo obliko.

Vse to pa tudi prepričanje, da se nasilja ne da ustaviti, marsikomu preprečuje, da bi prijavil nasilno vedenje družinskega člana.

Če ste sami žrtev nasilja v družini ali če veste za tak primer, napišite prijavo. Ta je anonimna, zato vam ni treba napisati svojih osebnih podatkov. Ne čakajte, da se bo nasilje končalo samo od sebe. Tudi če opazujete ali slišite trpljenje drugih ljudi v njihovi lastni družini, nasilje prijavite v njihovem imenu, saj morda sami tega ne zmorejo.

Nasilje v družini je kot kaznivo dejanje opredeljeno v kazenskem zakoniku. Predvideva različne oblike kaznivih ravnanj, kot so grdo ravnanje, pretepanje, ponižujoče ravnanje, grožnja z neposrednim napadom na življenje ali telo ter preganjanje iz skupnega prebivališča in omejevanje svobode gibanja, zalezovanje, prisiljevanje k delu ali opuščanju dela ali spravljanje v podrejen položaj. Kazen, zagrožena za tovrstna ravnanja, je do pet let zapor.

Storilec je lahko kateri koli družinski član, kaznivo dejanje pa je lahko storjeno tudi po razpadu družinske skupnosti. Kazen, zagrožena za tovrstna ravnanja, je do tri leta zapor.

Vse občane pozivam k strpnemu ravnanju, predvsem v konfliktnih med partnerji. Teh raje ne rešujte, kadar ste pod vplivom alkohola. Predlagam, da težavo s partnerjem odpravite, ko ste trezni, saj boste na takšen način pripomogli k boljšemu odnosu in lepšemu življenju s partnerjem.

Če imate kakršno koli vprašanje, predlog ali informacijo, ki bi nam koristila pri našem delu, mi to lahko sporočite na tel. številko 07 38 43 890 ali elektronsko pošto jan.zavodnik@policija.si.

Ustvarjalne delavnice JSKD

JSKD, Ol Novo mesto

V decembru je mlada foto ekipa zaključila z odkrivanjem zanimivosti v domačem kraju. Šest srečanj je bilo premalo, da bi bile v objektivu te vse zanimive točke. Najbolj so mladi uživali, ko jim je mentor, profesionalni fotograf **Borut Peterlin**, razkril posebne trike fotografiranja. Nekaj zanimivih efektov boste zagotovo opazili na njihovih fotografijah na tokratnem koledarju na sredini Vrelca.

Otroci so se na štirih srečanjih v oktobru in novembru pod mentorstvom **Suzane Lipar** in **Vesne Di Domenico** preizkusili v starodavni slikarski tehniki mozaik. Sprostili so se ob razbijanju keramičnih ploščic in se preizkušali v vztrajnosti, ko so zlagali raznobarvne kamnite in steklene ploščice. Domov so odnesli raznobarvne mozaične lonce in ogledala.

Da so adventni venčki lahko tudi male umetnine, so se otroci in odrasli prepričali na dveh brezplačnih delavnicah v novembru pod mentorstvom **Marjetke Jordan** in **Jerce Matoš**. Tokrat sta bila osnova filc in volna. Manj je več, sta spodbujali mentorici. A večina otroških oči je večinoma videla drugače. Odrasli so napotke upoštevali in k svojim izdelkom dodali še naravne materiale.

Za pomoč pri izvedbi delavnic se zahvaljujemo Občini Dolenjske Toplice in KKC Dolenjske Toplice. Foto delavnico smo izvedli v partnerstvu z OŠ Dolenjske Toplice, adventne venčke pa z DPŽ Dolenjske Toplice. V prihodnje si želimo še partnerskih projektov z lokalnimi akterji.

Otroci lepo povabljeni k ustvarjanju na grafično delavnico v februarju 2016, ki jo bo vodila **Tanja Kraševc**.

Rožce z gosti pripravile večer ljudskih pesmi

JOŽICA KOTAR, Rožce

Že četrtrič zapored smo Rožce v decembru pripravile večer ljudskih pesmi. Nekako pač moramo domačemu občinstvu pokazati, kaj delamo skozi leto.

Na začetku prireditve smo želele pokazati, kako je ljudska pesem nastala. To se je dogajalo v dolgih zimskih večerih, ko so se sosede družili in skupaj opravljali kakšno koristno delo, vmes pa prepevali žalostne in vesele pesmi – odvisno od razpoloženja. Tudi Rožce smo na oder prinesle vsaka svoje delo: ruženje koruze in fižola, pletenje, šivanje ... ob tem pa zapele pesem »Se spominjamo na leta ...« Nadaljevale smo z ljudskimi pesmimi, ki jih le redko še slišimo.

Večer so nadaljevali gostje: Koledniki iz Bušeče vasi, Ljudske pevke DPŽ Pod Gorjanci iz Kostanjevice ter ljudski pevci in godci s Trebelnega s svojimi preprostimi inštrumenti. Vmes je za dobro voljo poskrbela še dramska skupina, ki nekaj časa deluje v okviru DPŽ Dolenjske Toplice. Večer smo zaključile Rožce s starima božičnima in novoletno pesmijo.

Program je smiselno in zabavno povezoval **Darko Povše** z Radia Sraka. Nastopajoče in obiskovalce je pozdravil tudi domači župan, župnik pa je vsem zaželel lepe božične praznike.

Rožce se zahvaljujemo vsem nastopajočim in vsem, ki naše delo podpirajo. Hvala sponzorjem za finančno injekcijo: Šporar Boštjan, s. p., Vidic Darko, s. p., Avditor plud, d. o. o., in Anton Kregel, s. p. Hvala obiskovalcem, ker so napolnili dvorano, in hvala tudi tistim, ki so po srečanju poskrbeli, da druženja nismo nadaljevali ob prazni mizi.

Zimske radosti v knjižnici

ZVONKA PETERLIN, Knjižnica Dolenjske Toplice

Veseli december je za nami, v Krajevni knjižnici Dolenjske Toplice pa bomo tudi v januar zakorakali pravljčno in veselo. V **sredo, 13. januarja 2016, ob 17. uri** bomo gostili pravljčarko **Tjašo Klembas** iz Kranjske Gore.

Klembasova je avtorica poučnih otroških knjig o navihanem dečku Timiju, ki odkriva skrite kotičke Slovenije. Tudi pravljica Zimske radosti govori o Timiju, ki se z družino odpravi na zimske počitnice, kjer uživa v zabavnih aktivnostih. Kmalu spozna, da počitnice ne bodo takšne, kot je pričakoval. Čakajo ga nepričakovana presenečenja, zanimive ovire, nerodni trenutki in čarobna doživetja. Iskriva pravljica bo vse popeljala v svet otroške domišljije, zabavnih dialogov in dragocenih spoznanj. Sledila bo ustvarjalna delavnica, igrali pa se bomo tudi z lutkami.

V **torek, 12. januarja 2016, ob 18. uri** pa bo literarni večer Rastoče knjige. Gostili bomo domačinko **Mojco Kranjc**, avtorico knjige Nekoč Toplica – danes Dolenjske Toplice. Govorili bomo o bogati preteklosti kraja in se zazrli v življenje, ki je bilo in ki za nas v ohranjeni dediščini še traja.

Minil je 10. TTT

V dneh od 3. do 7. decembra je v KKC-ju v Dolenjskih Toplicah potekal že 10. Teden teatra v Toplicah (TTT). Okroglo obletnico smo obeležili s pestrim programom odrskih predstav in postavitvijo priložnostne

▼ Žogica Nogica (foto: Marko Pršina)

razstave fotografij, posnetih v preteklih letih na TTT-jih. Teden teatra v Toplicah se je začel že pred 10 leti s ciljem približati gledališko igro prebivalcem domačega kraja, okoliških vasi in tudi drugih krajev. V začetnem obdobju smo le gostili različne gledališke ustvarjalce, v zadnjem obdobju pa se občinstvu predstavljamo s svojimi premierami. Tako, kot je v navadi, se je tudi letošnji TTT začel z otroško igro. Lutkovna sekcija domačega društva se je skoraj polni dvorani otrok in njihovih staršev predstavila z igrico Žogica Nogica. V njej je naslovno vlogo prepričljivo odigrala **Nadja Pršina** ob pomoči dedka (**Irena Pečjak**), babice (**Zdravka Sintič**), zmaja Tolovaja (**Alen Čatović**), strašila Motovila (**Andej Matoš**), kužka Postruška (**Denise Čatović**), ptička Krajička (**Ajda Hudoklin**), policistke (**Suzana Bradač**), malih zmajčkov (**Tit Čatović, Peter Pršina, Gaja Gregorčič**) in pripovedovalke (**Helena Umek**). Zmaje, brez katerih igra ne bi bila tako zanimiva, je naredila **Suzana Lipar**, za tehnično podporo pa je poskrbel **Marko Pečjak**.

▼ Zrcalo (foto: Marko Pršina)

Tudi naslednji dan se je začel z igro za otroke, vendar prvič v izvedbi mladinske sekcije, v kateri so se prvič predstavili **Ita Čatović, Jan Perme, Maks Umek, Nika Struna, Samo Umek** in **Valentina Umek**. Upriporili so znano igro Zrcalo, ki jo je za oder priredil režiser **Janez Vencelj**. Tudi mladinska sekcija je v dvorano pritegnila zelo veliko število obiskovalcev.

Po krajšem premoru je sledil ogled dokumentarnega filma Dom, ki bo v kinematografe prišel šele februarja, mi pa smo s pomočjo **Roka Bička** dobili posebno priložnost za njegov predčasen ogled. Pretresljive usode obubožanih delavcev iz Bosne in drugih stanovalce samskega doma nas niso pustile ravnodušne. Zato je bil po končani predstavi pogovor z režiserjem **Metodom Pevcem**, ki ga je vodila **Nastja Mohorko**, toliko bolj zanimiv.

▼ Hrup za odrom (foto: Marko Pršina)

V soboto smo na oder KKC-ja povabili prijatelje iz KUD Fofité Medvode z znano komedijo Hrup za odrom. Uveljavljena igralska skupina je odlično odigrala scensko zahtevno predstavo in z nizom komičnih zapletov pričarala pravo gledališko vzdušje.

Kot je v navadi zadnjih nekaj let, se je TTT zaključil s premiero igre našega društva. Letos smo se predstavili z avtorskim delom Avtopilot Janeza Venclja, ki je bil hkrati tudi naš režiser. Zgodba pripoveduje o šoferju kamiona (**Drago Primc**), ki mu je na dolgih poteh edina družba zgovorna navigacijska naprava. Seveda ne gre brez težav, predvsem z nastavitvami in seveda s tem, da signal izgine ravno takrat, ko se ti zdi, da ga najbolj potrebuješ. A to razmerje je na njegovih samotnih poteh edino, ki mu še ostane. Vse ostalo življenje se pelje mimo njega. V vlogi navigacijske naprave se menjajo **Sandi Bradač, Vanja Lukšič, Denise Čatović, Darko Šenica, Tina Grys** in **Gregor Žnidaršič**.

Organizacija takšne prireditve, kot je TTT, za ljubiteljske igralce predstavlja kar precejšen finančni zalogaj, zato si moramo pomagati z donacijami. Veseli smo, da nam je tudi letos na pomoč priskočilo kar nekaj sponzorjev, za kar se jim iz srca zahvaljujemo. Brez njih letošnji TTT ne bi bil tako pester, kot je bil. Seveda ob tem ne smemo pozabiti tudi na naše zvesto občinstvo, ki nas vseskozi spremlja in spodbuja.

▼ Avtopilot (foto: Marko Pršina)

KUD Vesel teater išče nove člane

Koga zanima, kako je ustvarjati svetlobo, ko jo igralec nujno potrebuje, jo ugasniti, ko si gledalec to najmanj želi, ali v ravno pravem trenutku predvajati glasbo, ki je igralcu izhodišče za nadaljevanje igre? Vabljen/a, da se nam pridruži in postane del naše tehnične ekipe. Informacije: **Sandi Bradač** (031 604 333) ali kud@veselteater.si.

Potopisno predavanje Romo tour

Društvo upokojencev Dolenjske Toplice je 25. novembra kot soorganizator pripravilo potopisno predavanje Romo tour - s kolesi po delti Donave. Dogodek je prek Borze znanja omogočil RIC Novo mesto, predavatelj pa je bil **Rado Trifkovič**.

Lanskega julija (od 6. do 19. 7. 2014) so se štiri rakete - prijatelji iz kolesarskega društva Raketa - odpravile na potepanje po Romuniji, Moldaviji in Ukrajini. V Benetkah so se vkrkali na letalo. Kolesa so morali razstaviti in jih umestiti v najmanjšo možno obliko kot prtljago za let. V Bukarešti so si poiskali hostel in šli raziskovat. Med drugim so si ogledali Ceauscuskovo palačo - palačo narodov.

Pot so nadaljevali v Konstanco ob Črnem morju. Tam so en dan počivali. Bili so pravi turisti in se namakali v Črnem morju. Svojo avanturo so nadaljevali proti severu do naravnega habitata delte Donave, kjer se ta izliva v Črno morje. To je velika naravna znamenitost in pravi biser narave, ki pa ga Romuni ne znajo dobro izkoristiti. Nadaljevali so proti Ukrajini in mejo tudi prestopili, a so zaradi nevarnosti, sumljivih ljudi ob poti in razrušenih cest državo še istega dne zapustili. Vrnili so se v Moldavijo, ki pa jih ni posebej navdušila. V Kišinjev so prispeli dan pred letom, da so si ogledali znamenito

MILICA LUKŠIČ, DU Dolenjske Toplice

vinsko klet Milestii Mici z več kot dvema milijonoma buteljki vina in 200 kilometri podzemnih rovdov, ki je vpisana v Guinnessovo knjigo rekordov. Na letališču v Kišinjevu so zopet razstavili in zapakirali kolesa ter odleteli proti Benetkam.

Bili so štirje popotniki, imeli so dva šotora, prevozili so 1000 kilometrov v desetih dneh, dva dni so vmes počivali. Vsak je imel po 14 kg prtljage na kolesu. Temeljito so raziskovali kraje in način življenja tamkajšnjih ljudi. Doživeli so neskončno veliko lepega, predavanje pa je bilo zanimivo in doživeto.

Srečanje jubilarov društva

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOLENJSKE TOPLICE

Že vrsto let se tretji petek v novembru tradicionalno srečamo z jubilarji društva. Povabimo člane, ki so v tekočem letu dopolnili 60, 70, 80, 90 in vse nad to starostjo. V Gostilni Henrik v Loški vasi se je zbralo natanko 40 jubilarov in vodstvo društva. S svojo prisotnostjo sta nas še posebej počastili 98-letna **Ana Mežnar** in 93-letna **Marija Kužnik**. Dokazali sta, da se z malo dobre volje in veliko pripadnosti društvu da brez izgovorov udeležiti prireditve društva. Res sta svetel in vsega spoštovanja vreden zgled.

Najprej so nas razveselili učenci Osnovne šole Dolenjske Toplice pod mentorstvom **Marije Andrejčič**. Učenke so zaplesale, harmonikaš pa je veselo raztegnil meh. Po pozdravnem nagovoru župana **Jožeta Muhiča** in predstavitvi dela društva predsednika **Dušana Kraševca** se je začelo veselo druženje. Obujali smo spomine na preteklost, marsikatera beseda pa je segala že v načrte za prihodnost. Res nam upokojencem ne zmanjka vizije in načrtov. In prav je tako, saj se le z vsakodnevno aktivnostjo na vseh področjih našega življenja ohranja zdrav duh.

Vabilo na ples

BREDA FINK, koordinatorica FS DPŽ
ARHIV VRELCA

Folklorna skupina Društva podeželskih žena Dolenjske Toplice vabi k sodelovanju plesalce, lahko tudi pare. Naši skupini se lahko pridruži vsak, ki ima željo po folklornem plesu. Vaje so vsako sredo ob 19. uri v KKC-ju. Informacije: 041 348 780 ali bredda.fink@siol.net.

Društveni pohod in srečanje na Hribu

ELICA PAVLIČ, DU Dolenjske Toplice

Zadnjega letošnjega pohoda na Hrib se je v mrzlem torku udeležilo preko sto pohodnikov. Organizator, Društvo upokojencev Dolenjske Toplice, je na Hribu pripravil meddruštveno srečanje društev upokojencev Straža, Uršna sela in Dolenjske Toplice.

Glavnina pohodnikov je krenila iz Dolenjskih Toplic. Zbrali smo se na odcepu za Bušinec ter preko Dobrave in Bušince prispeli na Hrib. Dva člana našega društva sta nas kot vsakokrat počakala ob poti. **Marjan Pečak** nas je pri svoji hiši pričakal s tekočo dobrodošlico, na osamljeni kmetiji pa gospodar **Anton Miklavčič** z jabolki iz travniškega sadovnjaka. Na Hribu so gospodar **Albin** ter naša člana **Franc Zupančič** in **Tone Lukšič** zakurili ogenj in pripravili palice za peko klobas. Miza se je šibila od dobrot, ki so jih pripravile pridne roke naših članic. Druženje je potekalo v prijetnem in veselem vzdušju. Nagovorili so nas predsedniki društev in župan Občine Dolenjske Toplice. Kljub mrzlemu dnevu smo se dobre volje vrnili na izhodišče pohoda.

Leto se izteka, mi pa snujemo načrte za nove pohode, ki bodo v glavnem po starih poteh, a te vedno prinesejo kaj novega, zanimivega. Pripravili pa bomo tudi kaj novega, se odpravili kam drugam, saj smo dejavni na vseh področjih. Imamo lažje pohode, malo zahtevnejše, vodja naše planinske skupine **Marjan Markovič** pa nas bo popeljal tudi v sredogorje in visokogorje. Pristopili smo tudi k pohodniški skupini društev v projektu Spoznavajmo Dolenjsko. Ne, ne bo nam dolgčas.

Na turnirju DU Prečna

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOLENJSKE TOPLICE

Društvo upokojencev Prečna je 18. novembra tudi naše člane povabilo na meddruštveno tekmovanje v streljanju z zračno puško. Odvijalo se je v njihovih društvenih prostorih, zbralo se je šest ekip iz dolenskih društev.

V zelo strogem redu na strelišču je naša ekipa v sestavi **Stane Šenica, Tone Aš, Vili Volf** in **Drago Zupančič** prva začela s streljanjem. Dosegli smo nekoliko slabši rezultat, a izpolnili svoje poslanstvo, ki temelji na sodelovanju in druženju. Ob zelo dobri ponudbi ostalih spremljajočih dobrot smo se zelo lepo zahvalili za povabilo in obljubili, da se kmalu zopet srečamo.

Polharska noč

DRUŠČINA POLHARJEV

Polharska noč v oktobru je uspela, toda letos žal brez polhov. Vseeno smo se imeli prijetno in lepo, zabava je trajala do jutranjih ur. V gosteh smo imeli člane s Štajerske in sosednje Hrvaške.

▼ Zabava je uspela

▼ Vsak član/članica se je moral vpisati v Gostilni pri Polhu

Letošnji zadnji lažji društveni pohod

ELICA PAVLIČ, DU Dolenjske Toplice

Letošnji zadnji lažji društveni pohod je potekal po Cvibljah v Dolenjskih Toplicah. Udeleženske se redno udeležujejo vseh pohodov prvi torek v mesecu, ki jih vodi **Tončka Avguštin**. Sicer pa same z vsakodneвно hojo skrbijo za svojo gibčnost, kar se pozna na njihovi vitalnosti in pozitivni naravnosti, ki jo izžarevajo navzven.

Naredile smo velik krog, ob pogovoru občudovale lepo naselje, ki se širi nad Dolenjskimi Toplicami, in uživale v pogledu - na Toplice, bližnje hribe in polja, na katerih je pšenica že vzkli. Preživele smo lep dopoldan z zaključkom v prostorih društva, kjer smo poklepetale ob malici, ki sta jo pripravila **Milica** in **Jože Lukšič**.

Te navade, predvsem pohodov, ne smemo opustiti, privabiti moramo še več udeležencev, saj je v gibanju življenje. V hoji in druženju nabiramo energijo in skrbimo za boljše počutje.

Voščilo KORK

IVANA PELKO, predsednica KORK Dolenjske Toplice

Še malo pa se bo staro leto poslovilo in dobili bomo nov koledar. Marsikaj se bo v prihajajočem letu ponavljalo, prišli pa bodo tudi novi izzivi, nove poti in novi cilji. Na nek način so naša življenja zbiranje trenutkov, najlepših, najpomembnejših. Čez leta jih modro imenujemo spomini. Občanom, krvodajalcem, mojim aktivistkam in njihovim družinam ter vsem tistim (občina, TIC, osnovna šola, OZRK, Terme Krka, Matjaž Tomlje, gostišči Kolesar in Račka, vinogradniki, trgovine Tuš, Sonček, Mercator ...), s katerimi smo v iztekajočem letu hodili z roko v roki, želim, da v novem letu doživite veliko lepih trenutkov, takih, za katere si boste želeli, naj ne minejo.

V decembru pa so rojstnodnevni praznik imeli štirje naši občani – jubilatke, ki smo jih obiskali. **Ana Fabijan** in **Dragica Jerše** sta praznovali 90, **Ivanka Voje** 92 in **Jože Tomlje** 94 let. Kljub lepim letom so njihove misli bistre, obraz nasmejan, spominov obilo in srce še vedno hrepeni po življenjski moči, kar jim da še poseben čar. Še enkrat jim želim kar največ zdravja in vedrine in naj tako nadaljujejo tudi v prihajajočem letu ter naj nam bodo za vzor.

Rada pa bi se zahvalila še tistim občanom (so anonimni prostovoljci in niso na našem seznamu), ki nesebično nudijo pomoč sosedom, prijateljem, znancem. Prav zaradi njih je mnogim pomoči potrebnim občanom dan lepši in življenje prijaznejše.

Vsem srečno 2016 z željo, da daste tudi sami vsakemu dnevu priložnost vsaj za trenutek sreče.

RDEČI KRIŽ
SLOVENIJE

Program Starejši za starejše v evropskem parlamentu

MILICA LUKŠIČ, DU Dolenjske Toplice

5. december je mednarodni dan prostovoljstva in je odlična priložnost, da se družbo opomni na neprecenljivo delo prostovoljcev in prostovoljcev, ki vsak dan delujejo na številnih področjih za dobrobit posameznikov, skupin in širše družbe na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni ter se jim zahvali za celoletno delo. Program Starejši za višjo kakovost življenja doma so začeli razvijati strokovnjaki Slovenske filantropije in ZDUS-a že leta 1995. Od leta 2004 pa so člani društev upokojencev kot prostovoljci s svojimi dejavnostmi pokrili 64 % ozemlja Slovenije in pomagali 53 % starejšim nad 70 let.

Ta res dober prostovoljski program je doživel svojo predstavitev v evropskem parlamentu. 2. junija je tam potekala konferenca Evropske politike na področju aktivnega staranja in prostovoljstva. Gostitelja konference sta bila evropski poslanec **Ivo Vajgl** (Alde/DeSUS) in **dr. Angelika Mlinar** (Alde/NEOS – avstrijska pravica in političarka in koroška Slovenka). Konference so se udeležili tudi prostovoljci in prostovoljke iz Slovenije, delujoči v projektu Starejši za starejše. Predstavila ga je **dr. Mateja Kožuh Novak** kot primer dobre prakse na področju prostovoljstva starejših. Bistvo programa je v tem, da starejši prostovoljci obiščejo starejše nad 69 let v svoji okolici, jih povprašajo o tem, kako živijo, in jim poskušajo organizirati pomoč, če jo potrebujejo.

Od leta 2007 je naše društvo upokojencev vključeno v projekt Starejši za starejše. Koordinator je **Jože Lukšič**. Pri delu mu pomaga 13 anketarjev in 16 prostovoljcev, ki nudijo pomoč potrebnim. Od začetka izvajanja projekta je bilo anketiranih 544 občanov, starejših od 69 let. Število obiskov v letu 2015 je bilo 496. Na novo je bilo anketiranih 19 občanov, le eden je anketiranje odklonil. Prostovoljci so obiskali 320 občanov. Ponovnih obiskov je bilo 475. Različnih oblik pomoči (druženje, sprehodi, pomoč pri hišnih opravilih in drugo) je bilo deležih 236 občanov.

Na sestanku, ki je bil 9. decembra, je koordinator podal poročilo o izvajanju projekta v letu 2015, predstavil načrt dela za leto 2016 in se zahvalil prostovoljcem za njihovo delo. Vabilu na sestanek se je odzval tudi župan **Jože Muhič**, ki delo prostovoljcev v projektu spremlja, ga ceni in podpira.

Jubilantka Ana Fabijan - žena s talenti

JOŽICA LAMPE, IVANA PELKO, KORK Dolenjske Toplice

December je prav poseben mesec. Praznovanja se kar vrstijo in vse je v pričakovanju novega leta, ki nas bo presenetilo z mnogimi novimi izzivi in zgodbami. Osebni praznik – 90 let pa je v tem prednovoletnem času praznovala tudi **Ana Fabijan** iz Podturna, po domače Jernejčkova Anica. Obiskali smo jo na njenem novem domu (staro hišo so zaradi preglednosti križišča podrli) župan **Jože Muhič**, predsednica KORK **Ivana Pelko**, aktivistki **Jožica Bevec** in **Jožica Lampe** ter vedno dežurni fotograf **Primož Primec**.

Slavljenka nas je s svojim videzom in bistrim umom prav presenetila. Svoja leta skrbno skriva, čeprav je bilo njeno življenje polno ovinkov z vzponi in padci. Zaupala nam je svojo življenjsko zgodbo.

Rodila se je 12. decembra 1925 v Podturnu. Družina je štela štiri dekleta in tri fante, skupaj sedem otrok, kar je bil v tistih časih kar pogost pojav. Živa je le še ona. Vsi so dočakali lepo starost, razen brata Jožeta, ki je bil med vojno ubit. Ko ji je bilo 12 let, ji je umrla mama. S starejšo sestro sta morali gospodinjiti, delati na kmetiji in skrbeti za mlajše. Gonilna sila pri kmečkem delu, ki ga ni manjkalo, pa je bil oče. Delo in skrb sta jo kalila v pogumno in delovno ženo. Tudi vojna vihra ji ni prizanesla. Že takrat se je vključila v RK in na različne načine pomagala partizanom. Dva brata sta se borila v njihovih vrstah, zato je čutila še večjo potrebo in dolžnost po tej pomoči. V posebnem spominu na vojno ji je ostal žalosten dogodek, ko je v njihovi hiši umrl komaj leto in pol star fantek, Milanček Boben. V okolici Dvora ga je dan pred tem smrtno ranil domobranec, ki je s strojnico prerešetal njega in njegovo mamo, ko sta med bojem bežala v varno zatočišče sosedove kleti. Milančkovi sorodniki so po dolgem poizvedovanju z Anino pomočjo šele pred nekaj leti izvedeli, kako je umrl in da je pokopan v partizanski grobnici v Kočevskih Poljanah.

Po vojni je vsa leta ostala zvesta članica RK. Priključila se je tudi mladim igralcem v Podturnu in tako nastopala v različnih igrah. Pokazala nam je album s starimi, a lepo ohranjenimi slikami. Bila je prava lepota, kar se še danes vidi. To je zapuščina, s katero se ne more pohvaliti vsak. Učila se je za kuharico v hotelu Union v Ljubljani in tudi v Bohinju. Pa še nekaj nam je razkrila. Že v mladosti se je v njej pokazala pesniška nadarjenost in skrbno je zapisovala besedila, ki so nastajala ob najrazličnejših priložnostih. Veliko pesmi zna na pamet in kar nekaj nam jih je tudi povedala. Prva je bila zapisana 21. novembra 1948, ko ji še ni bilo 23 let. Govori o njeni zaljubljenosti in hrepenenju po ljubezni. To pesem nam je tudi najprej povedala in dovolila, da jo zapišemo.

DEKLETOVO SRCE

*V lepoti jesenskega večera sem zrla tja v zeleni gaj.
So šumela drevesa tisočera, se spomnila sem na cvetoči maj.
Rahlo, kakor dih pomladi, ko zavije čez poljane,
lahen vetrček po trati, prebudi vse sladke sanje.
Tako je v srcu mladega dekleta, ko zavije rahel dih ljubezni.
Je duša le za drugega ji vneta, maj cvete ji v srcu od ljubezni.
Cvetko ljubezni v srcu skriva, s trnjem ji obdano cvetje
skriva vse, kar sladko sniva. V srčku malem nikdo ji ne ukrade cvetja.
Ljubezen svojo razkrit ne upa, niti njemu, ki ga ljubi.
Ji vsaka misel je neljuba, da za ljubezen vedel bi kdo drugi.
Ko tako sloni, premišlja, misli le na njega, ki ga ljubi.
Mu v mislih srček svoj pošilja, a on morda že drugo snubi.
Ko drugi govore od njega nič hudega sluteč napake vse njegove,*

Za božič in novo leto ...

TD LUBANEC

Toplini vsa vrata naj božič odpre,
naj srečno obdobje za vse vas se prične!

A leto prihodnje naj zdravja vam da,
obilja, ljubezni pa v čaši brez dna.

*od bolečine ji solze prestopijo bregove.
Še bolj zapira pot do srčka svojga, a upanje še vedno v srčku nosi.
Boji se izgubiti ljubezen srčka svojga, le z očmi ljubezni njega prosi.*

Naj povemo, da se je vnukinja Nina za njen jubilej res potrudila. Poskrbela je, da je babica Ana doživela pravo presenečenje. Njene pesmi je dala natisniti in v knjižni obliki jih je dobila v dar. Anica se je poročila leta 1957 z Ivanom Fabijanom. On je šel v službo, sama pa je ostala doma, gospodinjala, skrbela za otroke in delala na kmetiji. Rodili so se jima štirje otroci, hčerka in trije sinovi. Vsi so že poročeni in ima devet vnukov ter tri pravnuke. Leta 1987 je bila operirana na kolku in po treh letih je ostala na berglah. Tako so za delo na polju morali poskrbeti mož in otroci. Ko so si ti ustvarili družine, je sin Janez s svojo ženo ostal na domu. Leta 2009 je postala vdova in življenje je obrnilo nov list. In kako danes preživlja vsakdan? Z velikim veseljem rešuje križanke, bere, lušči fižol, tre orehe, rada pa seže še po pletilkah in plete šale, kape, nogavice. Ob visokem jubileju si želi le miru in kolikor toliko zdravja, da sinovi družini ne bi bila v

breme. Tudi nam je želela vse lepo v novem letu. Ob odhodu smo ji tudi mi zaželeli zdravja in miru ter uživanja v vsem, kar rada počne.

90 let učiteljice in tovarišice Drage Jerše

HELENA MIŠA KULOVEC

Sredi decembra, ko so Toplice spreminjale svojo podobo in so za nekaj časa zaživele v soju lučk ter je iz hiš dišalo po cimetu, kuhanem vinu, je 14. decembra praznovala svoj 90. rojstni dan učiteljica in tovarišica Draga Jerše. Ob rojstnem dnevu smo jo na njenem domu obiskali predstavniki občine, KORK, zveze borcev za vrednote NOB in ji voščili za njen praznik. Že takoj na vratih je poskrbela za smeh in dobro voljo. Ko je pred njo stopil župan z besedami: »No, saj me gotovo poznate.«, mu je takoj odgovorila: »Kaj ne bi poznala tega, ki me je za 20 let pomladil.« V smehu in dobri volji, za katero je tovarišica Draga poskrbela kar sama, ob dobrotah, ki ji jih je pripravila njena snaha, in v klepetu je čas kar prehitro minil.

Tovarišica Draga se je rodila na Jami pri Dvoru na veliki kmetiji. Oče in mati sta kmetovala, oče pa je poleg tega znal pozdraviti marsikatero bolno žival v Suhi krajini. V tistih časih so morali za delo poprijeti tudi otroci. Tako je že v rani mladosti spoznala trdo kmečko življenje, obenem pa se je v njej prebujala ljubezen do dela na zemlji, brez katere še danes ne more živeti. Pravi, da se na vrtu sprosti, se pregiba in naužije svežega zraka, zato dela na vrtu še vedno ne prepusti nobenemu.

Šolo je obiskovala na Dvoru, nato pa je bila eno leto gojenka v Šmihelu. Ko je nastopila vojna, je že bila v meščanski šoli v Novem mestu. Njeni starši so se takoj vključili v OF in partizani so pri njih vedno našli zatočišče. Že, ko je tovarišica Draga obiskovala meščansko šolo, je pomagala vaščanom iz domačega kraja pošiljati pakete njihovim sorodnikom v internacijo. Kadar se je vračala domov, pa je večkrat iz Novega mesta nosila papir za partizane. Družina je bila izdana in Italijani so jih hoteli odpeljati v internacijo, pa jih je rešila Knafelčeva Ana. 1943. leta je tovarišica Draga z odličnim uspehom končala šolo in hotela na učiteljske v Ljubljano. A vojna ji je to preprečila, ostala je doma, postala skojevka in po svojih močeh ter navodilih Mare Rupena in njene namestnice Marije pomagala partizanom. Partizanske obleke sta s sestro prali doma v kotlu v lugu iz pepela. Prekuhanu obleko sta naložili na voziček in jo odpeljali do Krke, kjer sta jo sprali, nato pa spet domov, kjer se je posušila. Veliko hudega je doživela v tem času, videla veliko mrtvih partizanov pa tudi ranjenih. Marsikdaj je bilo treba koga skriti tudi za ceno lastnega življenja. Še in še so spomini na

ta kruti čas kar vreli iz nje.

Leta 1945 je bila izvoljena kot delegatka novomeške občine na drugi kongres mladine v Ljubljani. Vojne je bilo konec in tovarišici Dragi se je izpolnila želja, da je postala učiteljica. Odšla je v Šmihel na tečaj za učiteljico in že isto leto je v Stari Lipi pri Vinici začela učiti. Za svoje delo na tej šoli je dobila od ministrstva za prosveto pohvalo, naslednje leto pa prav tako od ministrstva za prosveto še denarno nagrado. Učiteljska pot jo je nato vodila v Dragatuš, Rožni dol in 1951. leta sta z možem Romanom prišla v Toplice. Tu sta si zgradila hišo, v kateri Draga še danes srečno živi. Največ je poučevala v 4. razredu, po potrebi nadomeščala v višjih razredih, nekaj časa vodila pionirsko organizacijo in RK ter razne krožke. Spominjam se je kot stroge, a dobre učiteljice. Danes živi sama, ima dva sinova, snaho in dve prekrasni vnukinji. Vsi ji stojijo ob strani, a jim ne dovoli opraviti tistega dela, ki ga lahko opravi sama. Rada ima sosede in jih zelo pohvali, še posebej pa Fabjanovo družino. S Karlom, ki ji je hotel pomagati pri pometanju okoli hiše, se je dogovorila: »Metla bo moja, lopata pa tvoja.« In Karel ji res, če je treba, odmeče sneg. Rada bere časopis, je na tekočem z dnevnimi vestmi prek radia in televizije. Ker v zimskem času ne more na vrt, so njena druga ljubezen križanke. »Brez njih pa tudi ne bi preživela,« se nasmeje in nadaljuje »s tem poskrbim za telovadbo svojih možganov.«

Njena tri priznanja

MILICA LUKŠIČ, DU Dolenjske Toplice

Za našo literatko **Minko Pečaver Potočnik** je bila ta jesen uspešna, saj je dobila kar tri priznanja. V septembru je sevniška območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) pripravila regijsko srečanje V zavetju besede 2015. Tam je prebrala svoje delo in prejela priznanje JSKD.

21. državno srečanje Literarnega kluba upokojencev Slovenije - LIKUS je bilo 14. novembra v Pivki. Program srečanja je bil pester, v njem pa so sodelovali tudi literati. Podelili so priznanja jubilarantom, med katerimi je bila tudi Minka Pečaver Potočnik. Dobila je posebno priznanje za izredne zasluge pri razvoju literarne dejavnosti med upokojenci. Je LIKUS-ova poverjenica za dolenjsko regijo in se udeležuje vseh njihovih srečanj. Je avtorica naslova zadnjega zbornika LIKUS-a Jesenske iskricke. V Semiču je JSKD Črnomelj 20. novembra pripravil zaključno prireditve 10. literarnega natečaja Lepota besede in tako počastil obletnico obstoja. Na natečaju je sodelovalo 40 avtorjev. Komisija je izbrala deset najboljših prispevkov, ki so jih na prireditvi interpretirali člani Gledališke skupine ZIK Črnomelj. Pečaver Potočnikova je za sodelovanje na natečaju dobila priznanje, njen prispevek pa je objavljen v knjižici Lepota besede 10, ki so jo prejeli vsi sodelujoči.

Minka Pečaver Potočnik bo gostja literarnega večera Rastoče knjige v toplaški knjižnici v februarju.

Delavnici v društvu upokojencev

DUŠAN KRAŠEVEC, predsednik DU Dolenjske Toplice

14. decembra smo začeli z delavnico Krepimo spomin, ki jo vodi **Mojca Šenica**, magistrica vzgoje in menedžmenta v zdravstvu.

V predstavitvi delavnice je zapisala: "V družbi, v kateri živimo, vedno pogostejše slišimo, da ima ta ali oni starejši gospod ali gospa demenco, da je pozabljiv ali da je zbolel za Alzheimerjevo boleznijo. Pogosto se postavlja vprašanje, ali lahko sami preprečimo ali odložimo nastanek demence?"

Dognano je, da »miselna telovadba«, pri kateri s posebnimi tehnikami krepimo spomin, omogoča, da spomin ostane še dolgo časa v pravi formi. V prvem delu delavnice bomo spoznavali najbolj zmogljiv računalnik na svetu – možgane. Udeleženci bodo spoznali osnove delovanja možganov in spomina, temelje uspešnega pomnjenja in pomen možganske telovadbe. V drugem delu bomo s pomočjo vaj spoznavali različne tehnike pomnjenja. Izostri bomo spomin. Vaje so sestavljene tako, da delujejo na različne poti spomina in zbranosti.

Cilji izvajanja vaj :

- ugotavljali bomo pomen čutil pri pomnjenju,
- izvajali bomo vaje za izboljšanje koncentracije,
- izvajali bomo tehnike urjenja možganov,
- naučili se bomo, katera hrana ugodno vpliva na možgane."

Z izvajanjem delavnice smo zelo zadovoljni. Trajala bo do 1. februarja, če pa bo med članstvom zanimanje, jo bomo ponovili.

V januarju začnemo tudi z delavnico Računalništvo – Miška v hiši ne škodi. Lotili se bomo osnov dela z računalnikom. Potekala bo v popoldanskem času v računalniški učilnici toplaške osnovne šole. Prijave so zapolnjene, točen datum in čas pa udeleženci v začetku januarja izvedo pri Milici Lukšič (031 794 670, milica.luksic@gmail.com).

Čebele so bile v letu 2015 prizadevne

STONE ANDREJČIČ, predsednik ČD Straža – Dolenjske Toplice

V tem letu so sadovi čebelarjenja po lanski slabi letini spet nadpovprečni, v okolici Rumanje vasi in Dolenjskih Toplic pa je hoja celo rekordno medila. Tisti, ki so imeli čebele v bližini teh krajev, so imeli skoraj rekordno letino. Tisti, ki so od tega medenega okoliša bolj oddaljeni, pa so točili dokaj povprečno. Na splošno so v tem letu čebelarji zadovoljni z medeno letino in medu ne bo zmanjkalo, kot se je v veliki meri pri večini čebelarjev zgodilo lani.

Na naše območje je 18 čebelarjev iz širšega slovenskega prostora pripeljalo 577 panjev, prav tako jih je pripeljajo tudi nekaj članov našega društva. Zaradi ugodnega pašnega območja imamo več kot tretjino članov, ki imajo čebele na našem območju, stalno prebivališče pa druge. Prav obilna hojina paša je omogočila, da so na semiškem ocenjevanju medu člani našega društva od enajstih zlatih priznanj za hojin med pobrali kar pet zlatih priznanj.

Čebelarstvo društvo Straža - Dolenjske Toplice je v tem letu imelo kar obsežen načrt, ki smo ga večino realizirali. Pomembne dejavnosti društva so bile številne akcije. V aprilu smo izvedli ekskurzijo v Belo krajino. Junija smo imeli predavanje o gozdnem medenju na Podstenicah, 14. junija je bil dan odprtih vrat, kjer so aktivnosti potekale na treh lokacijah, v tem mesecu pa smo izvedli še akcijo nabave sladkorja za zimsko hranjenje čebel in zdravil. V avgustu smo pripravili pohod in srečanje na Podstenicah, kjer smo imeli svetovalca **Vinka Saitla** za ugotavljanje kakovosti in vrste medu. Jeseni smo urejali društveni čebelnjak, podporni zid in čistili vodnjak na Podstenicah. Pripravili smo razstavo na treh osnovnih šolah, ob tradicionalnem zajtrku 20. novembra smo zbrali in podarili 30 kozarcev medu za OŠ Vavta vas in Dolenjske Toplice, čebelarji pa so vrtičkarjem in učencem predstavili čebelo, med in njen pomen. Poleg tega smo sodelovali z lokalno skupnostjo, v Regijski čebelarški zvezi Petra Pavla Glavarja in v okviru Čebelarke Slovenije. Čebelarji se zahvaljujemo Občini Straža in Občini Dolenjske Toplice za finančno pomoč za naše dejavnosti.

Čebele in čebelarji omogočamo opravevanje veliko vrst rastlin. Sicer pa pravijo, da čebela z opravevanjem opravi desetkrat večjo vrednost, kot je vrednost medu. Namen številnih čebelarških akcij je tudi osveščanje ljudi za pravilno uporabo fitofarmaceutskih sredstev v kmetijstvu, ki bodo prijazna do čebel in ljudi.

V prihodnjem letu nas čakajo podobne aktivnosti, poleg tega pa bo Čebelarstvo društvo Straža – Dolenjske Toplice praznovalo 110-letnico.

▼ Čebelarstvo delavnica na OŠ Dolenjske Toplice 17. oktobra 2015

Za atleti uspešna tekmovalna sezona

MAJDA KRIŽE, ŠD Dolenjske Toplice

Topliški atleti so odlično zaključili tekmovalno sezono 2015. Na ekipnih prvenstvih so se presenetljivo uvrstili med šest najboljših klubov v državi. Atletska sezona se zaključila z ekipnimi državnimi prvenstvi v mladinski in članski kategoriji. V Novem mestu so članice AS Dolenjske Toplice pripravile veliko presenečenje, saj so si na dvodnevem tekmovanju priborile 6. mesto. Za našo majhno, toda nadvse borbeno in uspešno ekipo je na koncu zaostalo nekaj velikih slovenskih atletskih klubov, kot so Velenje, Nova Gorica, Maribor. To so ekipe, ki imajo svoj stadion in tudi dvorano, v kateri vadijo pozimi, in seveda mnogo večji letni proračun. Ta velik rezultat so dosegle **Anja Lukšič, Špela Pečjak, Mersiha Kazič, Jerca Petrovič, Lea Pavlin, Tina Guštin, Kim Barbič, Laura Medle in Barbara Jakše**.

Teden dni prej pa so presenetile mladinke z 8. mestom, kar je za najmanjšo ekipo prvenstva odličen rezultat.

Najmlajši so v tem terminu tekmovali na posamičnem državnem prvenstvu, kjer je svojo zadnjo sezono med pionirji z medaljo zaokrožil **Blaž Pelko**. V troskoku je osvojil tretje mesto.

Letos so bile olimpijske igre evropskih mladih atletov, na katerih je odlično nastopil **Matevž Cimermančič**, ki si je v teku na 2000 m s preprekami pritekel srebrno medaljo, kar je bilo prvovrstno presenečenje. Tako kot vsako leto je tudi letos Atletska zveza Slovenije proglasila najboljše atlete v posameznih starostnih kategorijah. Cimermančič je pri mlajših mladincih osvojil drugo mesto.

Ker imamo v naslednjem letu ambiciozno zastavljen program, redno vsakodnevno treniramo, saj se zimski del sezone začne že v prvem delu januarja. Prvi bodo na mnogoboju jugovzhodne Slovenije tekmovali najmlajši, kjer imamo nekaj zelo talentiranih naraščajnikov. Njihovi starejši klubski kolegi pa se za zimsko sezono pripravljajo po različnih dvorinah, največ trenirajo v Ljubljani in Celju. Tak način dela je nujen, če želimo enakovredno tekmovali z atleti iz sredin, ki imajo dvorane s tartansko stezo. Je pa res, da je finančno to zelo težko izpeljati, ker en trening za posameznega atleta stane že 8 € in to je kar velika obremenitev za klub, še posebej če ima več dobrih tekmovalcev.

Športno društvo tudi letos prireja novoletni pohod na Travniki. Pohod, ki bo **v nedeljo, 3. januarja 2016, s pričetkom ob 9. uri** s parkirišča na Gačah, prirejamo v spomin na našega prezgodaj preminulega prijatelja Draga Mikliča.

Člani športnega društva Dolenjske Toplice želimo vsem krajanom in prijateljem športa srečno, zdravo in uspehov polno 2016!

Tekmovanje v bowlingu za pokal TD Lubanec

TD LUBANEC

TD Lubanec **v ponedeljek, 18. januarja 2016, ob 17. uri** v Švic baru v Novem mestu pripravlja bowling tekmovanje za pokal društva. Tekmovati bo mogoče v kategorijah ekipno in posamično moški in ženske (ekipo za posamezno kategorijo sestavljajo trije člani/ce, tekmuje pa se na 20 metov in čiščenje vsak). Startnina bo 5 € za člane društva, za nečlane pa 7 €.

Ekipe se lahko poimensko prijavijo na lubanec2010@gmail.com do 10. januarja 2016. Startnino je možno poravnati na TRR SI56 0297 0025 9555 772 (NLB) ali na prireditvenem prostoru. Najboljša ekipa bo na tekmovanju prejela pokal, najboljši trije posamezniki pa medalje. Vabljeni!

Pestra jesen med lokostrelci

UB, LK Dolenjske Toplice

Od oktobra do decembra se je za tekmovalne lokostrelce odvijalo kar nekaj tekem. Na 18 metrih dvoranski krog so se pomerili na petih tekmah.

V Kranju sta 17. oktobra medalje osvojila **Manca Kumelj** (1.) in **Erik Bele** (2.). **Iztok Fink** je bil 8., **Žan Lukšič** pa 5. Tekmovalca sta svoje uvrstitve popravila že na tekmi v Žalcu, kjer sta se v svoji kategoriji oba povzpela na 2. mesto. Manca Kumelj je ponovno slavila zmago, tik za njo je bila **Blanka Gorše**. Med najboljše so se zavihteli še **Erik Bele** (1.), **Gasper Pršina** (2.) in **Aida Šaver** (2.). Borili so se tudi ostali mladi člani kluba: **Nejc Hönigman** (6.), **Matej Šenica** (11.), **Luka Klemenčič** (4.) in **Tadej Murn** (5.).

7. novembra je bila tekma v Biljah ponovno »pisana na kožo« Žanu Lukšiču (2.), Mancu Kumelj (1.), Iztoku Finku (3.), Aidi Šaver (2.) in tokrat tudi **Barbri Pii Križe** (1.).

Ajdovščina je bila na dan tekme, 21. novembra, v znamenju burje in dežja, ob povratku pa so vožnjo po cesti zaznamovale tudi letošnje prve snežne padavine. Vendar vreme ni oviralo. Na tekmi smo se okitili s sedmimi medaljami (Barbra Pia Križe 3., Žan Lukšič 2., Manca Kumelj 1., Nejc Hönigman 3., Aida Šaver 2., Luka Klemenčič 3.) in še petimi uvrstitvami med deset (Iztok Fink 5., Erik Bele 5., **Danaja Manček Jerele** 3., Tadej Murn 5. in Gasper Pršina 6.).

Postojna je bila 12. decembra dober dan za Iztoka Finka, saj je na tekmi dosegel svoj osebni rekord, 578 krogov. Ta ga je v konkurenci odličnih tekmovalcev ponesel na 5. mesto. Tudi sicer je bila ta tekma najštevilčnejše zasedena s člani našega kluba - udeležilo se je kar 13 članov. Med njimi smo imeli enega zmagovalca, Erika Beleta (526), dve drugi uvrstitvi (Žan Lukšič (555) in Aida Šaver (402)), tri tretja mesta (Barbra Pia Križe (543), Manca Kumelj (488) in Nejc Hönigman (515)). Luka Klemenčič je bil 4., Tadej Murn 6., Matej Šenica 8., Blanka Gorše 10., **Jure Štangelj** 18. in **Matic Brulc** 19.

Pred tekmovalci so nove tekme. Naj bo nova sezona polna osebnih zmag in rekordov. Srečno v letu 2016 in vse v zlato!

Za konec še opravičilo. V septembrski številki glasila smo pri navajanju podpornika ob izvedbi DP 3D na Pogorelcu pomotoma navedli napačno poimenovanje. Pravilno je: AVGUŠTIN BOŠTJAN S. P. ŠPINA, Vzdrževanje in upravljanje objektov. Gospodu Avguštinu se iskreno opravičujemo.

Izdelovanje mesnih izdelkov brez uporabe kemičnih dodatkov

CVETKA LAVRIČ, KGZS - Zavod Novo mesto, svetovalka
za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti

Mnenske raziskave potrošnikov kažejo, da je vedno večji odstotek tistih, ki povprašujejo po izdelkih brez kemičnih dodatkov in aditivov.

Prehrabena mesna industrija dodaja mesu in mesnim izdelkom veliko kemičnih dodatkov, ki si jih v zdravi prehrani ne želimo. Med neželene dodatke spadajo nitrati/nitriti, fosfati, barvila, tuje beljakovine, sredstva za nabrekanje, arome - identične naravnim, emulgatorji in mnogo drugih snovi.

Na večini slovenskih kmetij pa se še vedno ohranja tradicijo kmečkih kolin brez uporabe nitritov in ostalih kemičnih dodatkov, vendar le za lastne potrebe, kar dopušča tudi zakonodaja. Da bi zadovoljile okusu večine potrošnikov, je veliko kmetij z registrirano predelavo mesa prav tako poseglo po uporabi predvsem nitrata in nitritov. Vse več teh kmetij pa se zanima, kako izdelati večje količine kakovostnih suhomesnih izdelkov na tradicionalni način brez uporabe nitritov in ostalih kemičnih dodatkov.

To je potrdilo tudi veliko število udeležencev na seminarju o alternativnih postopkih predelave mesa brez uporabe nitritov/nitrata, ki ga je vodil priznani mesarski mojster in učitelj **Herman Jakob** iz Nemčije. Je avtor številnih strokovnih knjig s področja predelave mesa, med njimi tudi »Izdelovanje mesnih izdelkov brez dodatkov« in »Ekološki recepti za klobase«.

Predavatelj je poudaril, da se v manjših predelavah da izogniti dodajanju kemičnih dodatkov, če zagotovimo tehnološko vestnost in čistočo pri predelavi, meso čimprej predelamo in upoštevamo primerne zahtevane temperature pri izdelavi posameznih izdelkov.

Salame in ostali mesni izdelki z dodanimi aditivi nimajo več tako nežnega pristnega okusa po domačem in so izrazite rožnate barve, bistveno pa je, da ima večina dodatkov poleg pozitivnih tudi negativne učinke za zdravje. Najbolj problematični med aditivi so nitriti - iz natrijevega nitrita (E250) se pri temperaturi nad 120 oC tvorijo nitrozamini, ki so najbolj karcinogene snovi od vseh do sedaj poznanih! Pri živalih povzročajo nitrozamini raka že v zelo majhnih količinah! Enako nevarni so nitrati, saj mikroorganizmi soliter (kalijev nitrat E252) razgradijo v nitrit.

Nitrite se uporablja predvsem pri prekajenem mesu in mesnih proizvodih, šunkah, salamah za oblikovanje tipične roza barve in izboljšanje trajnosti. V nemškem zakonu o nitritih iz leta 1982 so prepovedani v klobasah in proizvodih, ki so namenjeni pečenju (T nad 120 oC).

Po mnenju Jakoba nitriti niso potrebni, lepšo barvo izdelkov pa se dosega tudi s tehnološko vestnostjo in uporabo zelenjavnega praška oz. starter kultur, ki so sestavljene iz kuhinjske soli, popra, paprike, pesnega sladkorja, glukoze, česnove paste ter ostalih začimb po okusu.

Tudi kalijevega in natrijevega di fosfata E 450, ki izboljšuje vezavo vode in konsistenco pri obarjenih klobasah, ni treba dodajati, saj se sumi, da pri otrocih povzroča hiperaktivnost, zaradi otežene absorpcije kalcija pa je večje tveganje tudi za pojav osteoporoze.

Z uporabo zelišč in začimb, kot sta luštrek in volčji bob, se lahko pri klobasah nadomesti nepotreben natrijev glutamat (E 621), ki učinkuje kot ojačevalec okusa. Zanj veljajo zdravstveni pomisleki, da naj bi uničeval možganske celice, v večjih količinah pa naj bi učinkoval kot živčni strup.

Obarjene klobase s kuhanim mesom - krvavice se lahko pripravi le s kuhinjsko soljo in začimbami, treba pa je upoštevati, da naj bo material čim bolj svež, najbolje je, če se ga predela na dan kolin. To da klobasi enkrat »domači« okus. Zagotoviti je treba »toplotno verigo« tako, da se pri pripravljanju mesnine in ostalega materiala ne ohladi in spet pogreje. Masa naj bo vseskozi čim bolj vroča, kajti predvsem pri svinjini in perutnini hitro nastane »okus po pogretem«. Zmleti pripravljeni masi se doda toplo kri šele pod temperaturo 60 oC, nato se napolni čreva in klobase nemudoma skuha. Izdelava kakovostnih salam brez uporabe aditivov je zahtevnejša, zato je potrebnih veliko znanja, natančnosti in izkušenj. Konzerviranje salam se izvaja s pomočjo sušenja in kisanja (zniževanja pH- vrednosti), za kakovosten izdelek pa je zelo pomembna tudi izbira kakovostnega materiala.

Tako mora biti meso za salame od starejših živali, npr. svinj in krav, ki so že dojile, mora biti higiensko neoporečno, uporabiti pa ga je treba že drugi ali največ do peti dan po kolinah. Najbolje je, da se meso za salame še toplo loči od kosti in razreže na kot pest velike kose. Nato se jih na tanko razloži v hladilnici, kjer zorijo pri temperaturi od -3 do 0 oC s pH vrednostjo med 5,3 in 5,7. Slanina naj bo bela, sveža, čvrsta hrbtna slanina, priporočljivo je, da se jo takoj po zakolu loči in obesi, da lahko iz nje odteka voda.

Postopek mletja mase in polnjenja salam je enostavnejše opravilo, paziti je treba, da temperatura mase ne presega 2 oC, kajti previsoke ali prenizke temperature povzročijo razmazanje maščobe in poznejše težave s sušenjem. Ker pri izdelavi salam brez aditivov v začetni težavni fazi zorenja ni na voljo nitrita, je treba na drugačen način kar se da hitro doseči vrednost vode pod 0,9 oz. pod 90 % in pH vrednost od 5,0 do 5,3. Da se doseže prijeten, blag okus surove klobase, se kisanje uravnava z dodajanjem sladkorja, starter kulture in uravnavanjem temperature.

Starter kulture pomagajo, da se lahko želeni mikroorganizmi razmnožijo. Dodaja se jih prav na začetku mletja z volkom ali rezanja s kuterjem, ne sme pa se jih mešati s soljo ali začimbami. Starter kulture so na voljo sušene ali globoko zmrznjene (v Nemčiji). Primer starter kulture za kg mase: 2 g popra, 0,5 g paprike, 3 g presnega sladkorja, 2 g glukoze, 26-28 g kuhinjske soli. Okusna salama nastane, če se uporabi 3 g medu in 3 g maltoze na kg mase.

Dobro je, da se teden dni pred kolinami pripravi česnova pasto - fino mleti česen se zmeša z isto količino soli in vloži v kozarec, tako da v tednu dni sol uniči mikroorganizme iz česna.

Zorenje salam je najtežje opravilo, nadzirati je treba temperaturo (na začetku sušenja 18, na koncu pa 16 oC), relativno zračno vlažnost (na začetku sušenja 90, na koncu pa 75 %) in gibanje zraka. Salame se lahko vakuumsko pakira, ko izgubijo od 30 do 35 % vlage.

Glede na vse večje povpraševanje po kakovostni domači hrani imajo naše kmetije veliko možnosti za predelavo in prodajo suhomesnih izdelkov, predelanih na tradicionalen način brez uporabe nitrata/nitritov in ostalih aditivov.

Ob koncu leta ...

PRIMOŽ PRIMEC, vodja TIC-a

S koncertom božičnih pesmi, ki se je odvil 20. decembra, in 11. Novoletnim festivalom narodnozabavne glasbe Dolenjske Toplice na Štefanovo smo v KKC-ju Dolenjske Toplice zaključili uspešno leto kar se tiče organizacije in izvedbe prireditev.

Med pomembnejšimi letošnjega leta bi izpostavili praznovanje 800. obletnice prve omembe Dolenjskih Toplic v pisnih virih in obisk predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja, prvo organizacijo tekmovanja harmonikarjev na Slakov način, nadpovprečno dobro obiskane Poletne glasbene večere in prireditve ob občinskem prazniku ter Dni kočevske kulture, ki so postavile dodatno dimenzijo razvoja turizma v občini in širše. Leto pa smo zaključili s še dvema »praznikoma«. Eden je posvečen jabolku, drugi pa praznovanju ob novem letu.

V KKC-ju Dolenjske Toplice se trudimo našim obiskovalcem in obiskovalkam ponuditi široko paleto dogodkov ter s tem v pretežni meri tudi občanom ponuditi kakovostno preživljanje prostega časa. Pa naj si bo to z obiskom predavanja, predstave, koncerta ali odprtja razstave.

Nič od tega pa ne bi bilo mogoče brez prizadevne ekipe, za kar se ji zahvaljujem.

Ob koncu leta se vsem zahvaljujemo za podporo in želimo lepe praznike, v letu 2016 pa pripravljamo veliko novosti.

Najboljši krofi so TOPLIŠKI KROFI!

Zakaj? Ker so polnjeni z **domačo marelično marmelado** s **100-odstotnim sadnim deležem**, ker jih kot doma ročno oblikuje topliška slaščičarka, ker so pečeni v **palmovem olju**, ker **tehtajo kar 120 gramov**.

In ker so **narejeni s srcem** ...

1 krof 1,50 EUR

Za 5 kupljenih krofov (7,50 EUR), dobite šestega brezplačno!

Privoščite si topliške krofe!

T: 07/ 39 19 750

www.terme-dolenjske.si

TERME KRKA

ZABAVNI KOTIČEK

Med prispelimi rešitvami novembrskega nagradnega sudokuja smo izžrebali **Veroniko Gril Novak, Kočevske Poljane 19, 8350 Dolenjske Toplice**, ki prejme pico v Gostišču Kolesar. Tudi tokrat vam pravilno rešen nagradni sudoku lahko prinese nagrado – prav tako pico v Gostišču Kolesar – nagrado je možno unovčiti dva meseca po izidu Vrelca. Prislужite si jo tako, da pravilno izpolnjen nagradni sudoku izrežete ali prepisete in pošljete na naslov Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, pripis Glasilo – sudoku, 8350 Dolenjske Toplice, in sicer do 15. januarja 2016. Izmed vseh pošiljateljcev/ic bomo izžrebali dobitnika/co nagrade in ga/jo objavili v prihodnji številki glasila, ko bomo dodali tudi rešitve tokratnih sudokujev.

Navodilo: Prazna polja izpolnite tako, da bodo v vrstici in stolpcu vse številke od 1 do 9. To velja tudi za vsakega od kvadratov 3 x 3. Možna rešitev je vedno le ena.

SUDOKU

		7	5		8			9
6				4	1	7	5	3
	1			2		4	6	
	6	4	2	3	9			
						9		4
8			1			6		5
		9		8	2	5		
7		2			3	1	8	
			7	1		3		2

NAGRADNI SUDOKU

		8				7		
1	3	4	8					
	6				2			
	7							
6		5		1		2		
3	4		7		6	5		
	2	9	6	8				
			5			4		
				3	9		1	

Rešitev iz prejšnje številke:

6	5	9	7	1	8	3	2	4
2	8	4	5	6	3	1	9	7
7	1	3	2	4	9	5	6	8
8	6	5	3	2	7	9	4	1
3	4	2	1	9	5	7	8	6
1	9	7	6	8	4	2	5	3
9	3	8	4	5	1	6	7	2
4	7	6	9	3	2	8	1	5
5	2	1	8	7	6	4	3	9

6	9	3	4	5	1	2	8	7
2	4	8	6	7	3	9	5	1
5	7	1	2	8	9	4	6	3
3	8	2	9	6	4	1	7	5
9	1	4	5	3	7	8	2	6
7	6	5	8	1	2	3	9	4
4	5	9	1	2	6	7	3	8
1	3	6	7	9	8	5	4	2
8	2	7	3	4	5	6	1	9

Avtor sudokuja je Robert Tekavčič

Goranu v slovo (govor s pogrebne slovesnosti)

Solza, žalost, bolečina

te zbudila ni,

a ostala je tišina, ki močno boli.

(Tone Pavček)

Gogi!

Kako težko je najti prave besede? Kako se posloviti od tebe, dragi prijatelj? Kako razumeti to nerazumljivo tišino, ki se je naselila v vseh nas?

Goran, sledil si svojim vizijam, željam in ciljem. Bil si odličen gasilec, ki je večkrat nesebično pomagal drugim, ter zadnja leta tudi zagnan lovec, ki je bil zaljubljen v gozd. V veliko pomoč si bil tudi staršem, mami Jožici in očetu Zvonetu, ki sta te vzgojila v poštenega in delavnega fanta. Vsem nam si rad pomagal. Vedno si znal poprijeti za delo, ni važno kje ... v vinogradu, gozdu, na njivi in travniku, pri gradnji ...

Zdi se, kot bi včeraj bilo, ko si nas vabil v svojo zidnico, organiziral naše tradicionalne pohode, »polske« žure ... Vedno si se odzval našim povabilom in klicem. Takšnih srečanj ne bo več. Ostali so nam le spomini. Vemo, da bi si ti želel, da se naša druženja nadaljujejo. Obljubimo ti, da bomo nadaljevali tvoje delo, da se bomo še naprej srečevali in ohranjali spomin nate. Svetloba, ki si nam jo dajal ti Gogi, nas bo družila še naprej. Goran, pogrešali te bomo, saj smo radi bili v tvoji družbi. Vse si znal imeti rad. Niti, ki smo jih spletli, ne more

pretrgati nihče in nič. Vedno si nas znal nasmejati in razvedriti. Bil si poseben in edinstven. Znal si gledati s srcem in dušo in v nas zaznal tisto globlje in bistveno. Mnogokrat si bil drevo, ki daje zavetje.

Ko nam bo težko, pogledali bomo v nebo. Zdaj nad nami si, naša luč v temi, naša zvezda si, ki najbolj se blešči.

Dragi Goran, ko zapremo oči, te vidimo ... a na drugi strani je le mir in tišina. Radi te imamo, pogrešamo te in nič ne more spremeniti tega. V tem je naše upanje in naša tolažba.

Prijatelj, počivaj v miru, pazi na nas in naj nam tvoja zvezda večkrat pomežikne. Ohranili te bomo v lepem spominu.

Stanetu Henigmanu v slovo

HELENA MIŠA KULOVEC, v imenu Krajevne organizacije borcev za vrednote NOB

November je s krajšimi dnevi, z jutranjo meglo, s hladnimi nočmi, a letos z neverjetno toplimi in sončnimi dnevi, hitro mineval. In v tem mesecu so tovarišu Stanetu še bolj vidno začele popuščati moči in dajal je občutek, da se je vsega naveličal.

Ko smo ga zadnjič obiskali in ga spomnili na besede, ki mu jih je ob njegovi 90-letnici izrekla predsednica sveta stanovalcev doma v Šmihelu: »Čas beži dan in noč, zato ujeti ni ga moč, pa kaj zato, saj trdne korenine smo!«, se je samo nasmehnil. Malo je pomislil, bil nekaj časa tiho in nato dejal: »Bil sem, bil korenina, zdaj pa nisem več«. Takrat smo bili zadnjič skupaj. Zadnje dni novembra je odšel od nas.

Bil je rojen Topličan, obiskoval topliško šolo in se izučil za čevljarja v Henigmanovi čevljarški delavnici. Tam je tudi delal in se seznanil z naprednimi idejami. Prišla je 2. svetovna vojna. Vedel je, kje je njegovo mesto in v tem času preстал veliko hudega. Zaradi zastrupitve italijanskih mul so ga s številnimi Topličani zaprli v takratno občinsko hišo, v majhno celico, kjer ni bilo prostora, da bi legli in ponoči zaspali. Pravil je, da so tisto noč spali v izmenah. Italijani so jih vklenjene v verige odpeljali v Stražo in nato na sodišče v Novo mesto. Italijanska vojaka sta kot dokazni material nesla s seboj repe poginulih mul. A se je vse srečno končalo in izpuščen se je vrnil domov. Odšel je v partizane, a so ga Italijani v roški ofenzivi ponovno ujeli, ko sta se z Janezom Šaleharjem vračala v Toplice. Zaprli so ju v Ptačkovo hišo, nato pa ju vklenjena gnali na Cvibljce, kjer sta si morala sama kopati jamo. Ker italijanski vojaki o njunem sodelovanju s partizani niso v Toplicah izvedeli nič, ju niso ustrelili. Odpeljali so ju na Rab, z Raba pa v Auschwitz. Tam je dobil taboriščno številko na roko. Ni še dolgo, ko je pripovedoval, s kakšnim zanimanjem si je njegovo številko

ogledoval mladi zdravnik, ki kar ni mogel verjeti, da je preživel grozote tega taborišča.

Pa je prišla svoboda, našel si je družico in se poročil. Z njegovo Štefko sta imela štiri otroke, ki so drug za drugim odhajali v svet. Ostala sta sama, a je Štefkina bolezen za nekaj časa prekinila njuno skupno življenje. Morala je v dom starejših občanov.

Dolga leta smo ga vsak dan srečevali okoli 12. ure, ko je odhajal k njej na obisk in se okoli 7. ure zvečer vračal domov. Nekaj mesecev pred 90. rojstnim dnevom pa je tudi sam postal eden od varovancev doma. Radi smo ga obiskovali in vsakokrat nas je bil vesel. Takrat so spomini hitro odplavali v preteklost in vedno smo izvedeli kaj novega iz življenja Toplic v preteklosti.

Res je, da smo ga izgubili in se na topliškem pokopališču poslovili od njega, a ohranili bomo tako mi kot vsi njegovi živ spomin na njegovo življenje in delo in s tem, ko bomo prižigali svečke, obujali spomine na čase, ki smo jih preživeli s njim.

Hvala mu za njegov prispevek v borbi za svobodo ter za marsikatero podobo in pojasnilo o času in dogodkih v naših Toplicah. Naj počiva v miru v svojih ljubljenih Toplicah.

ANICA FABIJAN
(*9. 2. 1951 +28. 10. 2015)

ANTON FABIJAN
(*16. 9. 1949 +4. 12. 2015)

Zahvala

Oh, kako boli,
ko ljuba starša vaju več ni.
Ostali so sledovi vajinih pridnih rok,
katere cenil bo še pozni rod.
Ponosna, trdna kakor skala,
vso ljubezen in sebe sta nam dala.
Za vse, prav vse vama še enkrat hvala.
Vajina ljubezen nas objema ves čas,
saj vemo, da v resnici ostala sta pri nas.
Odslej v naših srcih bosta stanovala in
naš angel varuh postala.
Oh, kako boli,
ko vaju več med nami ni.

Neskončno vaju pogrešamo in imamo radi.
VAJINI – Jernej z Damjano, Evo in Ano
Maja z Jernejem, Nejo, Anjo in Nino

*Ko sem še živel,
ljubil sem vas vse,
zdaj, ko me več ni,
ljubite me v spominu vi.*

Zahvala

*V 95. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, dedek,
pradedek in stric*

STANISLAV HENIGMAN
s Škril 6, Dolenjske Toplice

*Ob izgubi očeta se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vsem
vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih
pomagali, nam izrazili sožalje ter ga pospremili na zadnji poti.
Še posebej se zahvaljujemo Zvezi borcev Dolenjske Toplice za
besede slovesa, gospodu župniku za lepo opravljen obred,
pogrebni službi Oklešen, Domu starejših občanov Novo mesto
za vso oskrbo v zadnjih letih in ostalim posameznikom,
ki smo jih morda pozabili omeniti. Vsem še enkrat hvala*

Žalujoci: VSI NJEGOVI

*Prazen dom in dvorišče
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Zato pot nas vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih še živiš.*

Zahvala

*Ob boleči izgubi našega dragega tragično preminulega sina,
brata, strica in svaka*

GORANA MARKOVIČA
z Dolenjega Polja 17

*se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem
in znancem, še posebej pa družinama Goršič in Šenica, za izrečeno
sožalje, podarjeno cvetje, sveče in denarne prispevke.
Zahvaljujemo se tudi sodelavcem iz Revoza, d. d., Novo mesto, vsem
gasilskim društvom, lovskim družinam, Domu starejših občanov
Novo mesto, praporščakom, pevcem, rogistom, izvajalcu tišine,
pogrebni službi in vsem govorcem za poslovilne besede.*

Žalujoci: VSI NJEGOVI

Samo roko mi podaj

JANEZ VOVK

*Vsi nekam hitijo, nosijo darila,
se zbirajo v družbah, se veselijo,
slišati je poskočno melodijo,
žlahtna pesem zbranim dobro vliva.*

*Nedaleč stran pa osamljena oseba
bije boj s samoto, ker nima sreče,
da okusila bi delček pozornosti ljubeče
z obiskom nekoga, ki družbo že predolgo ji obeta.*

*Če morda prišel boš, samo roko mi podaj,
namenim ti le en lep pogled,
in praznik bo tudi zame lepši, lep ...*

Ustvarjalno so odprli vrata

MAJA KLAKOČAR, profesorica slovenščine in angleščine,
SARA GRIL, 9. a

Na petkovo popoldne je na Osnovni šoli Dolenjske Toplice završalo, saj so se že tradicionalne prednovoletne delavnice razširile v dan odprtih vrat.

»Želeli smo, da bi se ustvarjanja aktivno udeležili tudi starši in drugi obiskovalci, ki bi tako dobili ideje za novo leto in se predvsem družili z učenci, učitelji in vzgojitelji,« je povedala ravnateljica **Maja Bobnar**.

Letošnje delavnice so ponudile pester izbor ročnih spretnosti. Gostje so izdelovali voščilnice iz papirja s pomočjo različnih tehnik. Lahko so izrezovali in lepili, šivali ali pa se preizkusili v uporabi orodja za izdelovanje reliefne podobe, ki so jo ozaljšali z zlatim prahom. Precejšnja gneča se je ustvarila na stojnici z aranžmaji iz svežega zelenja, kjer so si predvsem gospe spletle adventne venčke in izdelale aranžmaje s svečkami. Malčki so navdušeno nizali perlice za zapestnice, če je soditi po vzkliku nadobudneža: »Še eno bi naredil!« Če pa je koga zamikal bolj umetelen nakit, si je lahko na stojnici izbral kakšnega od kosov, ki so jih že prej na tehničnem dnevu izdelali učenci šole. Drobne ročice so na drugi delavnici spretno ovijale volno okrog balonov, da so tako s kaširanjem nastajali mrežasti okraski. Natančnejši so se poskusili v starodavni orientalski umetnosti zgibanja papirja ali pa so se poigrali z das maso, iz katere so nastale različne skodelice. Ideje, kako okrasiti praznično mizo, so lahko obiskovalci dobili na delavnici s pogrinjki. Mentorica je izbrala preproste stilizirane smrečice, ki jih lahko izdelate skupaj z otroki. V tehnični delavnici so v glavnem fantje našli prostor zase, saj so žagali, brusili in lepili, kolikor jim je dala domišljija. Za drobne izdelke se je dalo oblikovati tudi dekorativno embalažo iz papirja in tako je lahko vsak odšel domov opremljen za praznike. Poskrbeli so tudi za osvežitev z vodo in sadjem.

Na dnevu so zbirali prostovoljne prispevke, s katerimi si želijo povrniti material, da bodo lahko še več ustvarjali. Na bogato obloženi prodajni stojnici pa se je našlo še nekaj mehkih igrač, vrečic čaja, domačega mila, svečnikov, ptičjih krmilnic in raznih drugih sezonskih drobnarij. Vse te izdelke so postavili na prodaj na vsakoletnem bazarju.

Kljub bolj skromnemu obisku je bilo vzdušje praznično in živahno. »Všeč mi je, da je šola odprta in da živi s krajem,« je pripomnil eden od obiskovalcev. Organizatorica dogodka, **Helena Jordan**, pa je še dodala, da je z dogodkom zadovoljna, saj združuje generacije in bogati utrip kraja.

▼ Nastali izdelki na dnevu odprtih vrat

Dan z umetnico

mag. URŠKA BUČAR

19. novembra nam je svoje slikarsko ustvarjanje predstavila **Boža Jambrek** iz Šentjerneja. Slikarka je članica likovne sekcije KUD Dolenjske Toplice. Že vrsto let sekcija sodeluje z OŠ Dolenjske Toplice tako, da v drugi razred pride na obisk izbran umetnik, ki prikaže svoje delo.

Jambrekova nam je tokrat predstavila slikanje z akrilom. Za prikaz smo skupaj z učenci izbrali sončnice. Po razlagi, kako se dela sploh lotiti, je vsakemu od drugošolcev dovolila, da dodajo svoj kanček k nastalemu likovnemu delu. Da smo lažje dočakali končno stvaritev, smo reprodukcijo dela ustvarjali tudi v klopih z vodenimi barvami. Mislim, da smo s svojimi izdelki presenetili tako našo gostjo kot starše, ki so si ogledovali razstavo pred učilnicama. Jambrekova si je delo otrok natanko ogledala in njenih pripomb med samim slikanjem otrok je bilo malo, saj so bili otroci, kot je povedala, zelo ustvarjalni. Sodelovanje z umetniki je za učence dobro, saj dobijo vpogled v to, da si preživljanje dni lahko popestrimo z različnimi dejavnostmi, ki mnogim predstavljajo ne le hobi, ampak tudi poklic in zaposlitev. Na naši šoli smo sklenili, da bomo pripravili stalno razstavo likovnih del gostujočih umetnikov. Vsako leto bo razstava rasla in vsako leto bodo naši učenci spoznavali nove obraze. Hvala likovni sekciji KUD Dolenjske Toplice.

Kulturni dan v 1. razredu

mag. URŠKA BUČAR

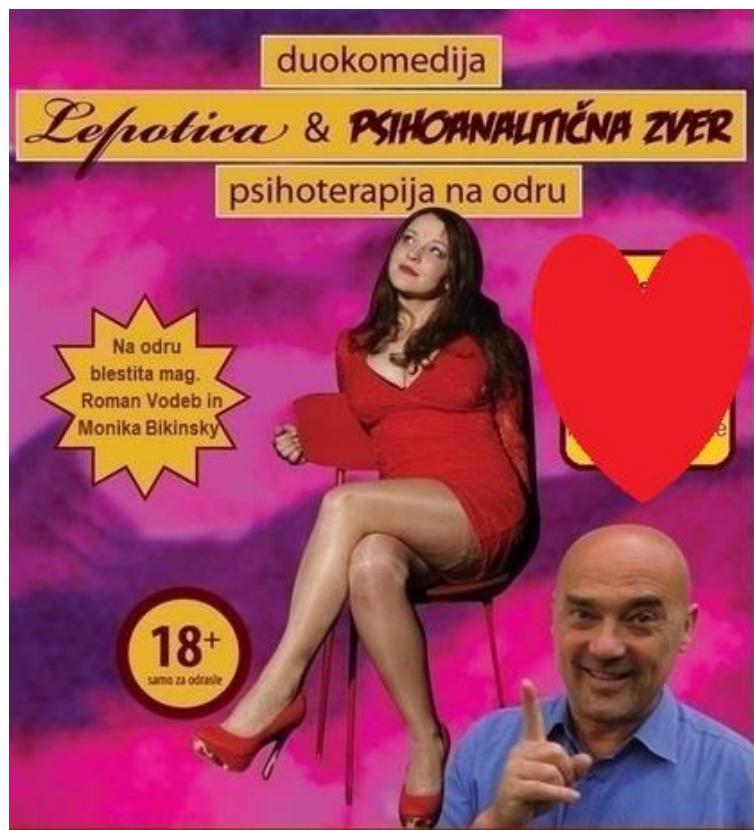
Učenci prvih razredov so imeli 20. novembra kulturni dan. Ogledali so si Krajevno knjižnico Mirana Jarca v Dolenjskih Toplicah. Razkazala jim jo je knjižničarka **Zvonka Peterlin** in jim nato še prebrala knjigo Čebelica Meli. Po poslušanju so izdelali venček iz svojih obrisanih dlani. Na poti do šole so si ogledali še dve likovni razstavi, v hotelu zdravilišča in KKC-ju. Po vrnitvi v šolo so povedali, kaj jim je bilo najbolj všeč, in naslikali sliko, ki jim je najbolj ostala v spominu. Pohvalili so likovni razstavi, všeč jim je bilo v knjižnici, ko so poslušali zgodbo in obrisali svoje dlani.

Januarske prireditve v občini

PIREDITEV	DAN, DATUM, URA	KRAJ	PIREDITELJ	OPOMBA
Novoletni pohod na Pogorelec	Petek, 1. januar 2016, ob 9. uri	Odhod izpred GG Podturn	KPL Kanja	Informacije: Dušan Gorenc (031 379 628)
Mesečni sejem v Dolenjskih Toplicah	Sobota, 2. januar 2016, med 8. in 16. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 2., 9., 16., 23. in 30. januar 2016, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Komedija »Moža je zatajila«	Sobota, 2. januar 2016, ob 17. uri	GD Soteska	Gledališka skupina Mlada zarja	
Delavnica Krepimo spomin pod vodstvom Mojce Šenica	Vsak ponedeljek ob 16:30	Prostori društva	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Milica Lukšič (031 794 670)
Pikado	Vsak ponedeljek ob 18. uri in sredo ob 9. uri	Prostori društva	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Drago (041 348 781)
Lažji pohod v okolico Dolenjskih Toplic	Torek, 5. januar 2015, ob 9. uri	Odhod izpred društvenih prostorov	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Tončka Avguštin (041 666 341)
Streljanje z zračno puško	Sreda, 6., 13., 20. in 27. januar 2016, od 8. ure dalje	KKC Dolenjske Toplice	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Drago (041 348 781)
Rekreativna telovadba (vodi Helena Vinšek)	Vsak četrtek, med 19. in 20. uro	Telovadnica v OŠ Dolenjske Toplice	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Drago Zupančič (041 348 781)
Predstava Lepotica in psihoanalitična zver	Nedelja, 10. januar 2016, ob 17. uri	Velika dvorana KKC	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Izredna krvodajalska akcija	Ponedeljek, 11. januar 2016	Transfuzijski oddelek SB Novo mesto	KORK Dolenjske Toplice	
Društveni pohod na Mali Rigelj	Torek, 12. januar 2016, ob 8:30	Odhod iz Dolenjskih Toplic, Roška cesta, odcep ceste za Bušinec	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Elica Pavlič (051 222 631). Za malico prijave na startu.
2. delavnica medgeneracijskega branja	Torek, 12. januar 2016, ob 15. uri	Šolska knjižnica Dolenjske Toplice		Informacije: Marija Andrejčič (031 274 860)
Literarni večer v krajevni knjižnici z Mojco Kranjc	Torek, 12. januar 2016, ob 18. uri	Šolska knjižnica Dolenjske Toplice	Krajevna in šolska knjižnica Dolenjske Toplice	Informacije: Marija Andrejčič (031 274 860)
Urica pravljic in ustvarjalna delavnica	Sreda, 13. januar 2016, ob 17. uri	Krajevna knjižnica Dolenjske Toplice	Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto	Informacije: knjižnica (07 30 65 346)
Predavanje Marjana Markoviča o Pik Leninu (7134 m)	Petek, 15. januar 2016, ob 18. uri	Sejna soba II.	KKC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
22. KRAČEVANJE V MENIŠKI VASI	Nedelja, 17. januar 2016, ob 10:30	Cerkev sv. Antona, Meniška vas	Župnija Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Popoldansko srečanje	Petek, 22. januar 2016, ob 15. uri		DU Dolenjske Toplice	Informacije: Dušan Kraševac (041 792 878)
Predstava Poslednji mož	Nedelja, 24. januar 2016, ob 17. uri	Velika dvorana KKC	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)

KKC januarja vabi

Nedelja, 10. januar 2015, ob 17:00
Velika dvorana KKC

KUD Jože Mihelčič Semič
vabi na ogled veseloigre v treh dejanjih
(František X. Svoboda)

POSLEDNJI MOŽ

Režija SONJA VIDMAR

Igrajo:

PETELIN.....	Peter Klemenčič
PETELINKA, Petelinova žena.....	Olga Špringer
HELENA, hčerka.....	Vesna Zorec
ZDENKA, hčerka.....	Karmen Stezinar
JAROSLAV, sin.....	Samo Jurman
Dr. GABRŠEK, Helenin fant.....	Matjaž Vipavec
Inž. SODAR, Zdenkin fant.....	Toni Jelenič
TONČKA, Jaroslavovo dekle.....	Tanja Sodja
BARICA, hišna pomočnica pri Petelinovih.....	Tončka Stezinar
Baričin fant.....	Zvone Vidmar

Sepetalki Jožica Kapele in Anica Pezdirc
Scena Zvone Vidmar

Rekviziti Mira Ivanovič, Marjana Malnarič

Odrski mojster Ivan Cvelbar, Iztok Bukovec

Glasba Aleš Malnarič

Luči Bojan Jakša

O KOMEDIJI

Petelin, naslovni poslednji mož, je energičen oče, ki je prepričan, da mora imeti vse družinske zadeve in zasebne zadeve družinskih članov pod kontrolo. Zato sitnari in ukazuje vsem okoli sebe. Žena in odrasli otroci se ga bojijo in se na vse načine poskušajo otresti njegovega pritiska, a jim ne uspeva. Sodar, eden od bodočih zetov, z iznajdljivostjo vodi dogajanje tako, da je egoistični mož prepričan, kako vse teče po njegovih načrtih in principih. Z zvijačo mu uspe, da se družina sooči s tiranskim očetom. Resnica je boleča, Petelin pa spozna, da mora svoji družini zaupati in ji dovoliti, da svobodno zaduha.

Pridite, to bo KOLOSALNO!

Nedelja, 24. januar 2015, ob 17:00
Velika dvorana KKC

Agonija na izlivnem delu Sušice se nadaljuje

ANDREJ HUDOKLIN, Zavod RS za varstvo narave

Verjetno ste že mnogi opazili, da je Sušica te dni na izlivnem delu zaradi slabega delovanja čistilne naprave (ČN) močno kalna, smrad se širi daleč naokoli, onesnažena voda pa se razredči v Krki daleč pod sotočjem. Naj spomnim, da je Sušica eno najpomembnejših drstišč rib v srednjem toku Krke, kar še zlasti velja za platnico, podust in ščuko, ki se tu masovno drstijo. Rib ne privablja le toplejša voda, ampak predvsem izjemna produkcija bentosa – talnih organizmov, ki je ključna osnova za rast in razvoj kar 16 vrst rib. Zaradi slabega delovanja ČN se v Sušico pogosto stekajo velike količine odpadne vode, obremenjene z organskimi hranili, ki pospešujejo eksplozivno rast alg in bakterij. Te ob množičnem gnitju iz vode jemljejo kisik, ki je nujen za živi vodni svet.

Znano je, da je ČN preobremenjena, zato njeno delovanje pogosto povzroča ekološko škodo. Ne glede na to, da je odprava težav povezana z velikimi stroški, si lastnik (Občina Dolenjske Toplice) in upravljavec (JP Komunala Novo mesto, d. o. o.) ne bi smela privoščiti tako pogostih opustošenj vodnega ekosistema, še zlasti, ker razvoj doline povezujemo s turizmom in z ohranjenostjo naravo. Odsotnost sanacijskih ukrepov je v nasprotju z občinskim odlokom o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode in še bolj z uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih ČN. Ker iz javnih poročil upravljavca ni mogoče razbrati ničesar o kakovosti odpadne vode, sem že leta 2013 po katastrofalnem onesnaženju javno prosil (Vrelec) za pojasnilo o stanju in ukrepih, pa se še nič ni zgodilo!

Obremenjen iztok iz čistilne naprave v Sušico, december 2015.

skriti kotički narave